

Hulumtimi: Nevojat e Rinisë në nivel lokal

Bankat lokale rinore

Bankat
lokale
rinore

Bashkëfinancuar nga
Bashkimi Evropian

Botues:

Shoqata e Qytetarëve Të rinjtë munden

Rreth botuesit:

Anita Nikollovska

Drejtor Ekzekutiv i Shoqatës së Qytetarëve Të rinjtë munden

Autor:

Millosh Jovanov

Dizajni:

Damjan Lozanovski

Ky publikim është prodhuar me ndihmën financiare të Bashkimit Evropian. Pikëpamjet dhe komentet e shprehura këtu janë të autorëve dhe nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht pikëpamjet e Bashkimit Evropian.

Përmbajtja

Hyrje	4
Rreth Shoqatës së Qytetarëve, Të rinjtë munden	6
Fushat në të cilat punojmë	6
Pse ekzistojmë?	6
Në se besojmë ne?	6
Pse pjesëmarrja e të rinjve?	7
Qëllimi dhe metodologjia e hulumtimit	8

Komuna Strumicë	9
Vullnetarizmi dhe aktivizmi qytetar	10
Sfidat në komunë	20
Politikat rinore dhe avokimi	28
Sfidat e të rinjve	34
Hapja dhe mbështetja e komunave për iniciativa rinore	39
Të dhënat demografike për hulumtimin	42

Komuna Veles	44
Vullnetarizmi dhe aktivizmi qytetar	45
Sfidat në komunë	55
Politikat rinore dhe avokimi	63
Sfidat e të rinjve	68
Hapja dhe mbështetja e komunave për iniciativa rinore	73
Të dhënat demografike për hulumtimin	76

Hyrje

Të inkurajuar nga puna e përditshme me të rinjtë që jetojnë, studiojnë dhe punojnë në vendin tonë dhe nevojën për rritjen e numrit të organizatave dhe aktiviteteve joformale, vendosëm që këtë projekt ta realizojmë në nivel lokal në komunat Veles, Koçan dhe Strumicë. Qëllimi i hulumtimit është të identifikojë, përmes analizave kuantitative dhe cilësore, nevojat dhe sfidat që kanë të rinjtë në komunat Veles, Koçan dhe Strumicë. Rezultatet e fituara nga hulumtimi, përkatësisht nevojat dhe sfidat e identifikuar, do të shërbejnë për planifikimin dhe zbatimin e iniciativave lokale rinore tre mujore për avokim. Këto nisma do të mundësojnë përmirësimin e sfidave rinore në nivel lokal, forcimin e kapaciteteve të të rinjve për përfshirje në proceset vendimmarrëse, si dhe rritjen e bashkëpunimit ndërmjet autoriteteve lokale, organizatave, shkollave dhe aktorëve të tjerë të rëndësishëm për të rinjtë.

“Identifiko – Frymëzo – Vepro” - qasje ndaj çështjeve rinore për të cilën Të rinjtë munden është e njohur edhe mbi bazën e së cilës janë realizuar një sërë projektesh të suksesshme deri më tani. Gjatë vitit 2021. Të rinjtë munden për herë të parë të prezanton konceptin e bankave lokale rinore në tri komunitete lokale në vendin tonë, në komunat Karposh, Aerodrom dhe Gjorçe Petrov. Suksesi i edicionit të parë të këtij projekti, na nxiti që të vazhdojmë ta zhvillojmë konceptin edhe në komunitetet e tjera lokale, pra kështu në vitin 2022 e zbatuam programin e Bankave Lokale Rinore në komunat Kriva Pallankë dhe Qendër. Kjo qasje përfshin drejtpërdrejt zgjidhjen e problemit të identifikuar të këtij projekti. Përmes kësaj qasjeje, të rinjtë filluan të jenë aktivë në komunitetet e tyre lokale, u njohën me punën e autoriteteve lokale, gjeneruan zgjidhje për sfidat në komunitetet e tyre dhe kontribuan në zhvillimin e saj. Përmes programit “Bankat lokale të të rinjve”, në vitin 2023 pritet të krijohet një sistem që do të mbështesë iniciativat rinore të bazuara në lidhshmëri lokale të të rinjve në mënyrë më të qëndrueshme në komunat Veles, Koçan dhe Strumicë. Projekti synon të krijojë një mekanizëm për bashkëpunim ndërmjet autoriteteve lokale, të rinjve dhe komunitetit të biznesit lokal, duke rezultuar në financimin e projekteve rinore. I gjithë procesi i themelimit do të zgjasë gjatë vitit 2023 dhe gjatë kësaj kohe do t’u mundësojë drejtpërdrejt 30 pjesëmarrësve që të veprojnë si krijues të ndryshimeve në komunitetet e tyre, në komunën Veles Koçan dhe Strumicë. Duke ofruar qasje dhe shikueshmëri në funksionimin e përditshëm të pushtetit vendor, të rinjtë që do të përfshihen do të motivohen edhe më shumë dhe do të zhvillojnë mënyra të menduarit me një dozë përgjegjësie dhe llogaridhënieje ndaj komunitetit. Projekti pritet të jetë një shembull i kontributit për komunitetet lokale me synimin për të vazhduar zhvillimin në komunat e tjera anembanë vendit.

Bankat rinore janë fonde të drejtuara nga të rinjtë që ofrojnë fonde për të mbështetur projektet e krijuara nga të rinjtë që fokusohen në zgjidhjen e një problemi të veçantë në komunitetin lokal. Nëpërmjet bankave rinore, të rinjtë ndihen të plotësuar – realizojnë idetë dhe potencialin e tyre, përmirësojnë mjedisin ku jetojnë. Bankat rinore ndihmojnë të rinjtë të zhvillojnë ndjenjën e përkatësisë ndaj komunitetit në të cilin jetojnë - janë

ata që përmes iniciativave të tyre organizojnë parqe në komunat e tyre, ndërtojnë kënde lojërash, vendosin stola, mbjellin pemë, organizojnë trajnime, ngjarje sportive, festivale në rrugë dhe ngjarje të ndryshme më të vogla dhe të mëdha. Bankat rinore janë një model dhe program inovativ për krijimin e granteve që mundësojnë financimin e veprimeve lokale nga grupet joformale rinore për të promovuar komunitetin. Të rinjtë vendosin se cilat aktivitete të mbështesin, ata menaxhojnë modelin dhe të rinjtë përfitojnë nga projektet e realizuara. Nëpërmjet modelit të bankave rinore, ndahet përgjegjësia dhe llogaridhënia, merren vendime për shpërndarjen e burimeve në duart e të rinjve që veprojnë në mënyrë filantropike, ulin ndarjet, marrin role drejtuese dhe në këtë mënyrë inkurajojnë frymën e tyre aktiviste.

“Bankat Rinore Lokale”, është program në kuadër të projektit “All for You(th)!” të cilin Shoqata rinore qytetare Të rinjtë munden e zbatoi, dhe është i mbështetur nga Komisioni Evropian.

Rreth Shoqatës së Qytetarëve, Të rinjtë munden

Të rinjtë munden është shoqatë e qytetarëve, e formuar nga të rinjtë më 28 maj 2009 në Shkup. Gjatë vitit 2023, shënojmë 14 vjet ekzistencë, më shumë se 10 000 të rinj të përfshirë drejtpërdrejt në projekte, programe, ngjarje dhe aktivitete dhe mbi 100 anëtarë aktivë që kontribuojnë çdo ditë në rritjen dhe suksesin e organizatës dhe në këtë mënyrë duke bërë ndryshime pozitive për rininë dhe bashkësinë tonë.

Fushat në të cilat punojmë

- Shëndeti mendor
- Këshillim për karrierë
- Vullnetarizmi dhe aktivizmi

Pse ekzistojmë?

Ne ekzistojmë për t'u mundësuar të rinjve të bëhen qytetarë aktivë, të pavarur, të aftë dhe të vendosur, të cilët besojnë se në mënyrë të pavarur MUND të marrin pjesë ose të punojnë së bashku dhe të ndikojnë në ndryshimin dhe zhvillimin pozitiv në shoqëri.

Në se besojmë ne?

Ne besojmë se të rinjtë mund të marrin pjesë aktive në zhvillimin e komuniteteve të tyre dhe nëpërmjet rinisë dhe aktivizmit social si mjete të fuqishme për ndryshime sociale mund t'u përgjigjen nevojave të tyre në komunitet.

Pse pjesëmarrja e të rinjve?

Të rinjtë janë një faktor ndryshimi, një potencial që duhet inkurajuar dhe mbështetur, mbi të gjitha nga shoqëritë e tyre. Prandaj, roli i tyre në shoqëritë e sotme është i një rëndësie të madhe për proceset demokratike, prandaj trajnimi, zhvillimi dhe gatishmëria e tyre janë vendimtare. Në Maqedoni, të rinjtë përbëjnë pothuajse një të katërtën e të gjithë popullsisë, ose më saktë 480.828 banorë nga gjithsej 2.022.547 të moshës 15-29 vjeç. ¹Në Republikën e Maqedonisë së Veriut nuk ekziston qasje e organizuar dhe sistematike në mbështetje të pjesëmarrjes së të rinjve, ndërsa çështjet rinore trajtohen nga institucione të ndryshme në nivel kombëtar dhe lokal.

Praktikat e themelimit, mos ekzistenca e organeve përfaqësuese, familjariteti i ulët i të rinjve me përfaqësuesit e organeve përfaqësuese në sistemin arsimor flasin për përjashtimin e të rinjve nga procese të tilla, dhe arsyet që rezultojnë në mosnjohje dhe apati. Megjithatë, të rinjtë si grup ballafaqohen vazhdimisht me sfida të shumta, të ndërthurura mes mosaktivitetit të komunitetit, mungesës së përgjegjësisë personale dhe tensioneve etnike.

Pjesëmarrja e të rinjve në radhë të parë përcakton marrëdhëniet ndërmjet të rinjve dhe institucioneve, gjegjësisht vendimmarrësve. Së këndejmi, pjesëmarrja e të rinjve nënkupton përfshirjen e të rinjve në proceset vendimmarrëse që janë vendimtare për ta, pjesëmarrje aktive të të rinjve duke gjeneruar ide dhe propozime për promovimin e pozitës së të rinjve në shoqëri, si dhe qytetari aktive dhe kontribut të komunitetit nga rinia.

Megjithatë, pjesëmarrja aktive në vetvete nuk do të thotë vetëm përfshirje në një aktivitet të caktuar, por është një proces në të cilin të rinjtë identifikojnë nevojat e tyre, kërkojnë zgjidhje, planifikojnë dhe zbatojnë aktivitete dhe kanë mundësinë të marrin vendime në komunitetet dhe shoqërinë e tyre në tërësi.

Qëllimi dhe metodologjia e hulumtimit

Situata aktuale me të rinjtë në nivel vendor ka nxitur nevojën për të marrë të dhëna specifike për përfshirjen e të rinjve në proceset vendimmarrëse dhe pjesëmarrjen e tyre në proceset sociale në nivel vendor. Në këtë drejtim, Shoqata e Qytetarëve të Rinjtë munden, realizoi hulumtime në komunën e Strumicës dhe Velesit në periudhën shkurt – mars 2023, duke përdorur dy qasje:

1. Qasje cilësore nëpërmjet zbatimit të fokus grupeve
2. Qasje sasiore duke kryer anketa online

Përmes qasjes cilësore janë realizuar gjithsej 2 fokus grupe, nga një në komunat e Strumicës dhe Velesit. Fokus grupet u mbajtën online përmes aplikacionit Zoom.

Në fokus grup morën pjesë gjithsej 9 të rinj, banorë të komunës së Strumicës, prej të cilëve 5 meshkuj dhe 4 femra.

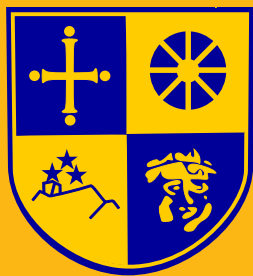
Në fokus grupin e mbajtur në komunën e Velesit morën pjesë gjithsej 7 të rinj, prej të cilëve 4 meshkuj dhe 3 femra.

Përmes qasjes cilësore të numrit të përgjithshëm të të rinjve në **komunën e Strumicës**, nga moshë 15 deri në 29 vjeç, që është 10186, është dizajnuar mostra sipas përfaqësimit të të rinjve në komunë. Gabimi statistikor i të anketuarve në të gjitha komunat është +/- 7% me nivel besimi 95%. Me anketën online në komunën e Strumicës janë përfshirë gjithsej 170 të anketuar, prej të cilëve 82 (48.2%) meshkuj dhe 88 (51.8%) femra. Në **komunën e Velesit**, nga numri i përgjithshëm i të rinjve që është 9107, është projektuar mostra sipas përfaqësimit të të rinjve nga komuna. Me anketën online në komunën e Velesit janë përfshirë gjithsej 168 të anketuar, prej të cilëve 83 (49.4%) meshkuj dhe 85 (50.6%) femra.

Analiza e hulumtimit të kryer përmbledh rezultatet e analizës cilësore (fokus grupet) dhe analizës sasiore (hulumtimit online) në të dyja komunat, në 5 fusha, si më poshtë:

1. Vullnetarizmi dhe aktivizmi qytetar
2. Sfidat në komunë
3. Politikat rinore dhe avokimi
4. Sfidat e të rinjve
5. Hapja dhe mbështetja e komunave për iniciativa rinore

Komuna Strumicë

Vullnetarizmi dhe aktivizmi qytetar

Analiza cilësore

Pjesëmarrësit e rinj të fokus grupit fillimisht diskutuan përfshirjen e tyre në procesin e vullnetarizmit, fillimet e tyre si dhe përfitimet e mundshme nga puna vullnetare. Të gjithë pjesëmarrësit deri më tani kanë dalë vullnetarë. Shumica e tyre iu bashkuan këtij procesi përmes organizatave të shoqërisë civile. Gjithashtu, pothuajse të gjithë pjesëmarrësit u përfshinë në këtë proces gjatë kohës që ishin në shkollë të mesme. Organizatat më të përmendura në të cilat ata dolën vullnetarë janë Novus dhe Qendra për Biznes dhe Inovacion.

Arsyet kryesore që i motivuan të rinjtë për t'u përfshirë janë fitimi i miqësive të reja dhe përvetësimi i aftësive të reja. Për sa i përket mundësive dhe informacionit, pothuajse të gjithë pjesëmarrësit ranë dakord se vazhdimisht ofrohen një sërë opsionesh për të përfshirë çdo të ri në procesin e vullnetarizmit.

Ndjeva se kisha nevojë, më ishin ofruar opsionet. Shkollat nuk bashkëpunojnë sa duhet, kur fillova vullnetarizmin, mësuesi kujdestar sugjeroi një trajnim. Të mësuarit informal është përfitimi më i madh nga puna vullnetare, mësoj gjëra që nuk i kam fituar nga sistemi.

Mashkull, 18 vjeç

Analiza sasiore

Në nivel lokal, sipas të dhënave të marra nga anketat telefonike, rreth një e treta (31.2%) e të anketuarve aktualisht janë të përfshirë në ndonjë organizatë apo klub rinor. Më pak se gjysma e të anketuarve (39.4%) nuk kanë qenë kurrë të përfshirë, ndërsa 29.4% nuk janë aktualisht të përfshirë, por kanë qenë të përfshirë në një organizatë ose klub. (grafiku 1)

A jeni aktualisht apo keni qenë ndonjëherë i përfshirë në një organizatë apo klub?

(31.2%)

Po, për momentin jam i/e përfshirë

Nuk jam tani, por kam qenë i/e përfshirë

(29.4%)

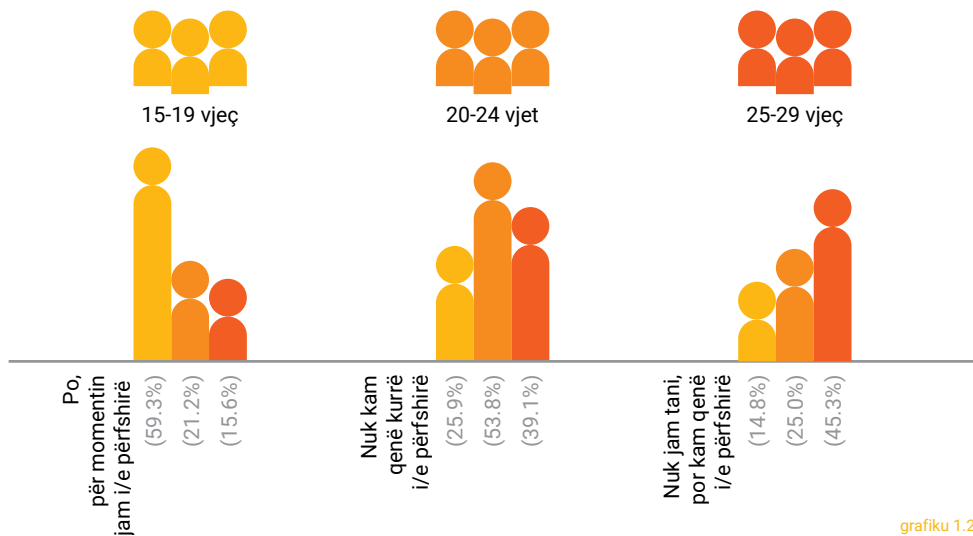
(39.4%)

Nuk kam qenë kurrë i/e përfshirë

grafiku 1

Të dhënat e tërthorta të kësaj pyetjeje tregojnë një shkallë të ndryshme të përfshirjes së të rinjve në një organizatë apo klub. Përqindja më e madhe e të anketuarve të moshës 15-19 vjeç (59.3%) janë aktualisht të përfshirë. 53.8% e të anketuarve të moshave 20-24 nuk kanë qenë asnjëherë të përfshirë, ndërsa të anketuarit e kategorisë së moshës 25-29 nuk janë aktualisht, por kanë qenë të përfshirë më parë. (45.3%) (grafiku 1.2)

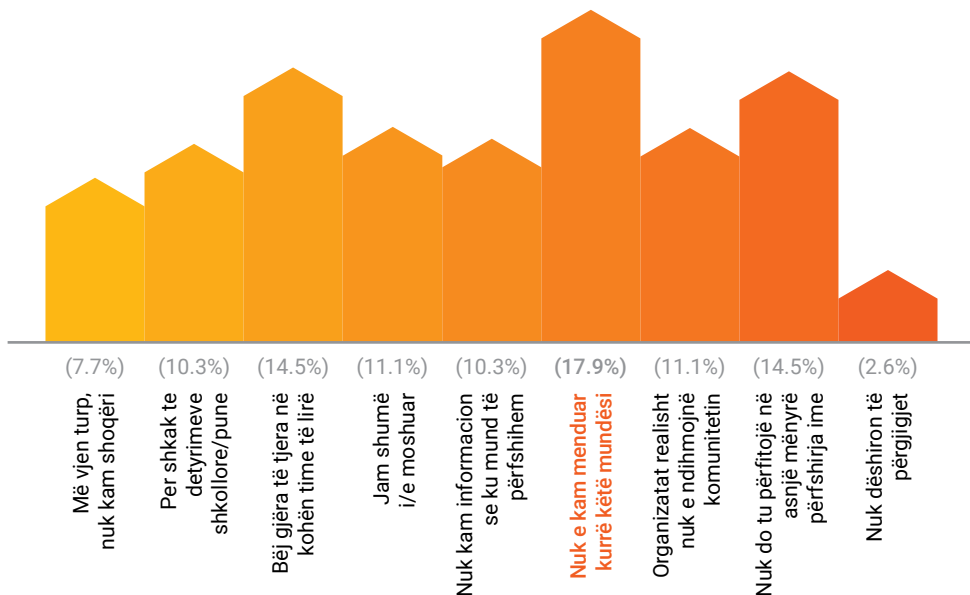
A jeni aktualisht apo keni qenë ndonjëherë i përfshirë në një organizatë apo klub?

grafiku 1.2

Të anketuarit që aktualisht nuk janë të përfshirë/nuk kanë qenë kurrë të përfshirë në një organizatë apo klub janë pyetur arsyet për këtë. Shumica e të anketuarve janë përgjigjur se nuk e kishin menduar kurrë atë mundësi (17.9%). Për dallim nga këta, 14.5% janë përgjigjur se bëjnë gjëra të tjera në kohën e lirë. E njëjta përqindje, 14,5% e të anketuarve në Strumicë janë përgjigjur se përfshirja nuk do t'u bënte dobi në asnjë mënyrë (grafiku 2).

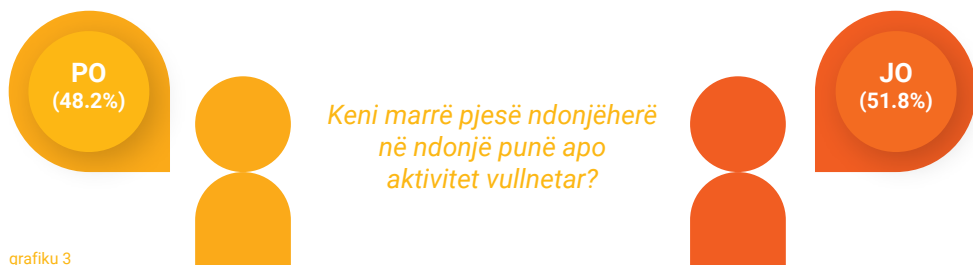
Pse nuk jeni pjesë e një organizate/klubi?

grafiku 2

Për më tepër, të rinjtë u pyetën nëse kishin marrë pjesë ndonjëherë në punë apo aktivitete vullnetar. * Puna vullnetare nënkupton ofrimin vullnetar të shërbimeve, njohurive, aftësive dhe/ose kryerjen e veprimtarive të tjera në dobi të personave, organizatave, institucioneve, etj., pa kompensim).

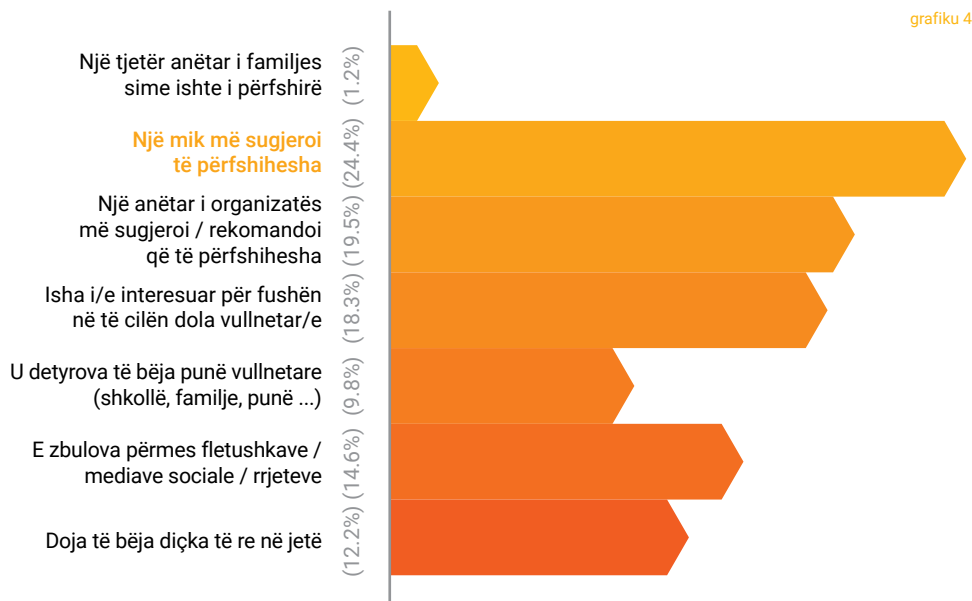
Pak më pak se gjysma (48.2%) thanë se kishin dalë ndonjëherë vullnetarë, ndërsa pak më shumë se gjysma (51.8%) nuk kishin dalë kurrë vullnetarë më parë. (grafiku 3)

grafiku 3

Shumica e të anketuarve që janë përgjigjur se kanë bërë punë vullnetare deri më tani (24.4%) mund të vërehet se ata filluan sepse një mik i rekomandoi të përfshiheshin, pasuar nga 19.5% e atyre që u sugjeruan të përfshiheshin nga një anëtar i një organizate dhe 18.3% e të anketuarve që janë interesuar për fushën në të cilën kanë punuar punë vullnetare. (grafiku 4)

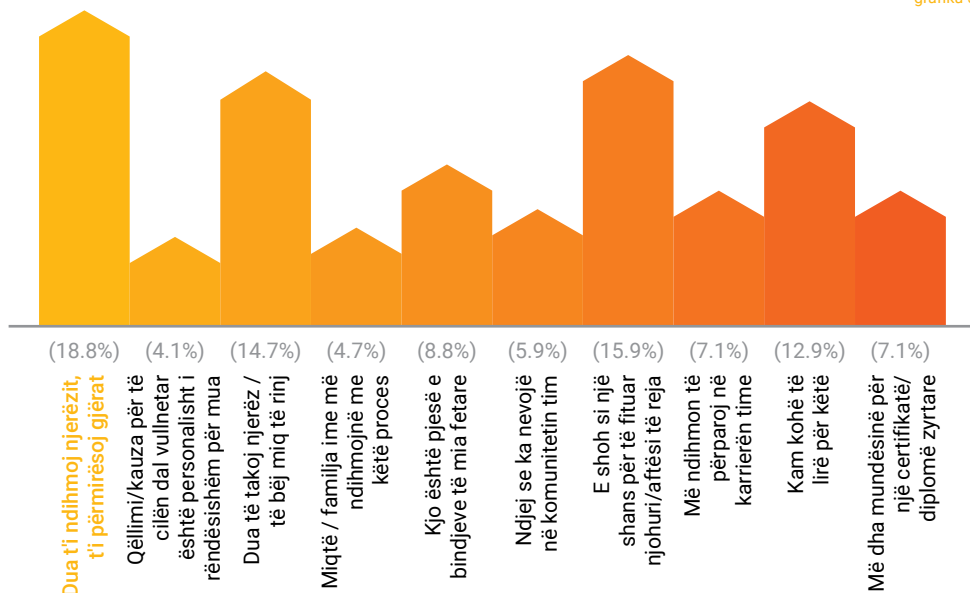
Si e nisët vullnetarizmin?

Duke folur për arsyet që i motivojnë të rinjtë për të bërë punë vullnetare, 18,8% janë përgjigjur se duan të ndihmojnë njerëzit dhe të përmirësojnë gjërat, ndërsa 15,9% e të anketuarve kanë përmendur mundësinë për të fituar njohuri/aftësi të reja si arsye kryesore të vullnetarizmit. (grafiku 5)

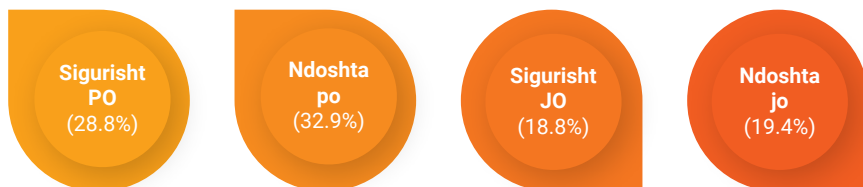
Cilat janë arsyet që ju motivojnë të dilni vullnetar?

grafiku 5

28,8% e të rinjve të anketuar në Strumicë janë të sigurt se do të punonin vullnetarë në komunitet nëse do të kishin mundësi dhe kohë, dhe pothuajse e njëjta përqindje (32,9%) ndoshta do të punonin punë vullnetare. (grafiku 6)

Nëse nuk keni dalë vullnetar, dhe keni mundësi dhe kohë, a mund ta imagjinoni veten si vullnetar/e në komunitet?

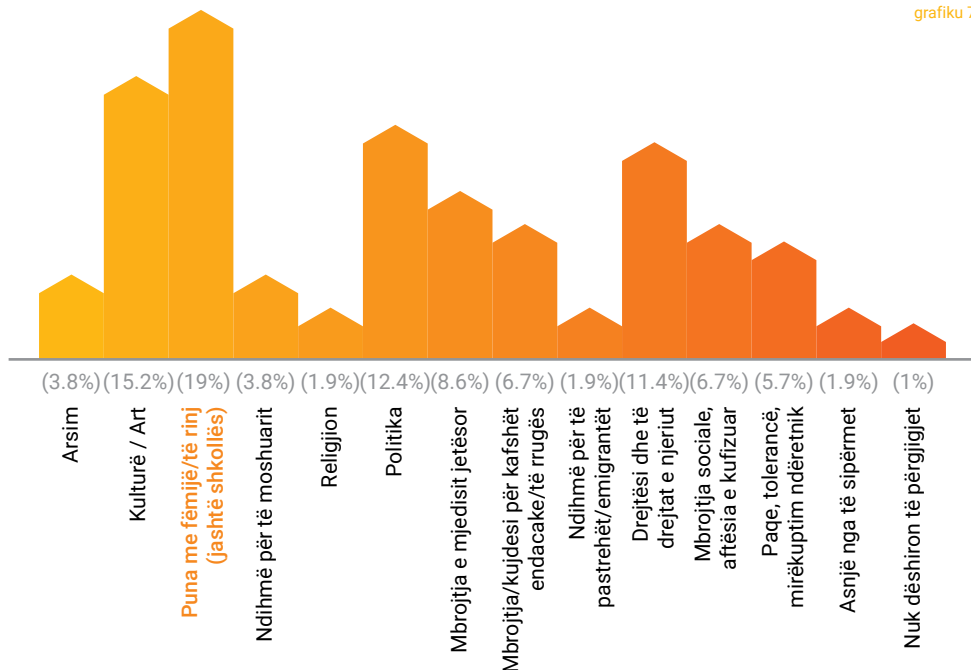

grafiku 6

Të pyetur se në cilën nga fushat e listuara do të dëshironin të bënin punë vullnetare, përgjigjet e të anketuarve janë të ndara dhe të ndryshme. Megjithatë, 19.0% e të anketuarve do të bënin punë vullnetare me fëmijët/të rinjtë jashtë shkollës, 15.2% do të bënin punë vullnetare në fushën e kulturës/artit dhe 12.4% do të bënin punë vullnetare në fushën e politikës. (grafiku 7)

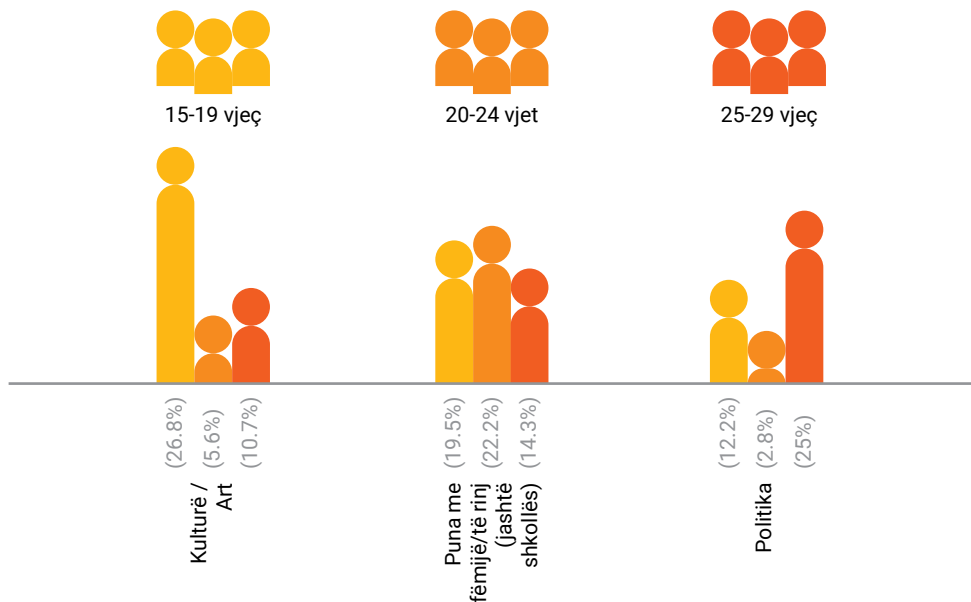
Në cilën nga fushat e mëposhtme jeni vullnetar/do të dëshironit të dilni vullnetar?

grafiku 7

Nëpërmjet prizmit të kategorive të moshave, mund të vërehet se kategori të ndryshme moshash kanë preferenca të ndryshme për sa i përket fushave në të cilat bëjnë punë vullnetare/do të bënin punë vullnetare. Përkatësisht, moshat më të reja 15-19 vjeç në masën më të madhe (26.8.0%) bëjnë punë vullnetare/do të donin të bënin punë vullnetare në fushën e kulturës/artit. Me përfaqësim 22,2%, grupmosha 20-24 vjeç janë vullnetarë/do të donin të bëjnë punë vullnetare në fushën e punës me fëmijë/të rinj (jashtë shkollës). Kategoria e moshës 25-29 vjeç bëjnë punë vullnetare/do të ishte vullnetar në fushën e politikës.(25.0%) (grafiku 7.2)

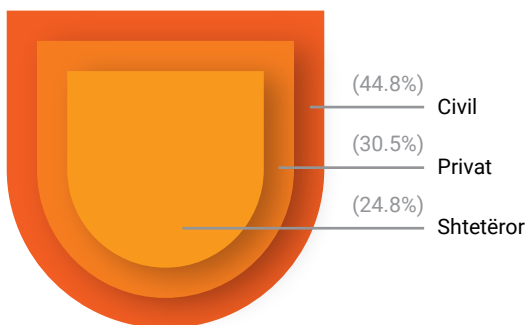
Në cilën nga fushat e mëposhtme jeni vullnetar/do të dëshironit të dilni vullnetar?

grafiku 7.2

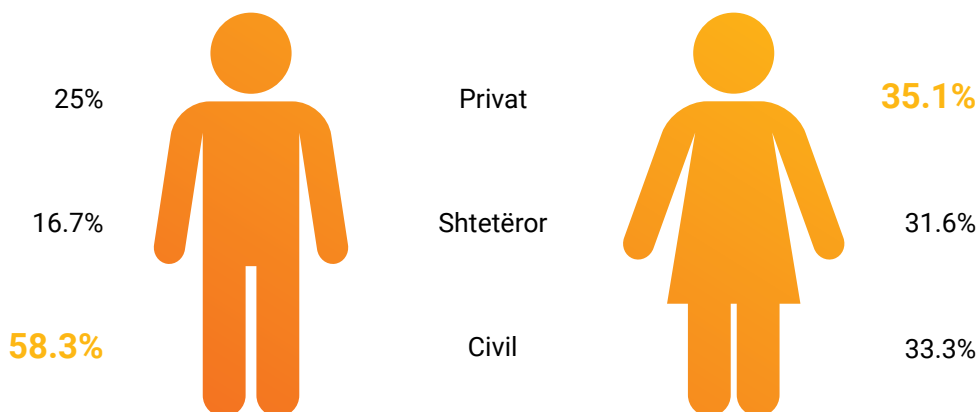
Shumica e të anketuarve (44.8%) do të punonin vullnetarë në sektorin civil, pastaj 30.5% do të punonin vullnetarë në sektorin privat dhe 24.8% në sektorin shtetëror. (grafiku 8)

Në cilin sektor do të dilnit vullnetar?

grafiku 8

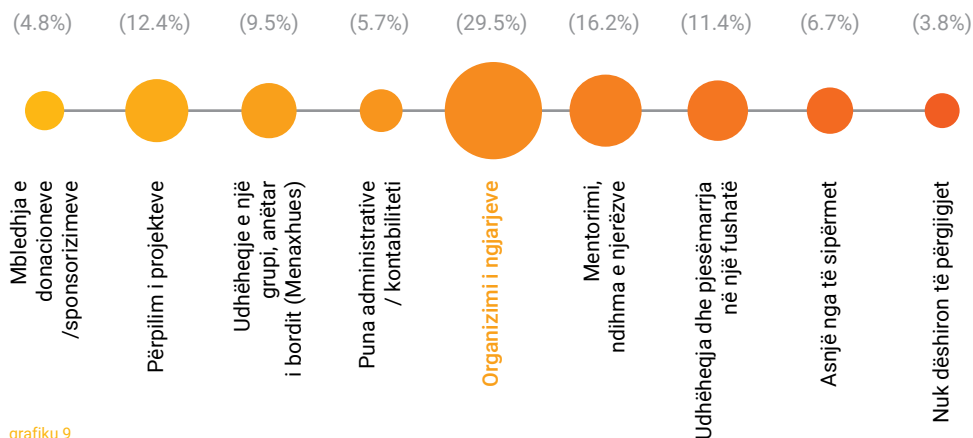
Është interesante të theksohet se sipas përgjigjeve, të anketuarit meshkuj do të bënin punë vullnetare në sektorin civil (58.3%), për dallim nga të anketuarat femra (35.1%) që do të bënin punë vullnetare në sektorin privat. (grafiku 8.2)

grafiku 8.2

Kur u pyetën se si do të bënin punë vullnetare, është evidente se organizimi i ngjarjeve (29,5%) është më atraktivi për të rinjtë nga Strumica, ndërsa 16,2% do të punonin punë vullnetare përmes mentorimit dhe ndihmës së njerëzve dhe 12,4% do të bënin punë vullnetare në shkrimin e projekteve (grafiku 9)

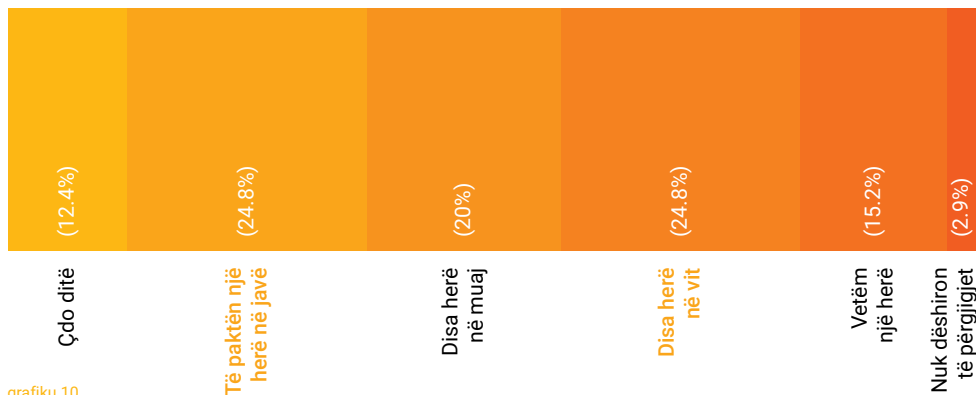
Me gjasë në cilën mënyrë do të dilnit vullnetar?

grafiku 9

Për sa i përket shpeshtësisë së vullnetarizmit, përqindja është identike e të anketuarve që do të bënin punë vullnetare disa herë në vit dhe të paktën një herë në javë (24.8%), mbas tyre 20.0% e të anketuarve që u përgjigjën se do të bënin punë vullnetarë disa herë në muaj. 15.2% e të anketuarve do të bënin punë vullnetare vetëm një herë. (grafiku 10)

Sa shpesh bën punë vullnetare/do të bëja punë vullnetare

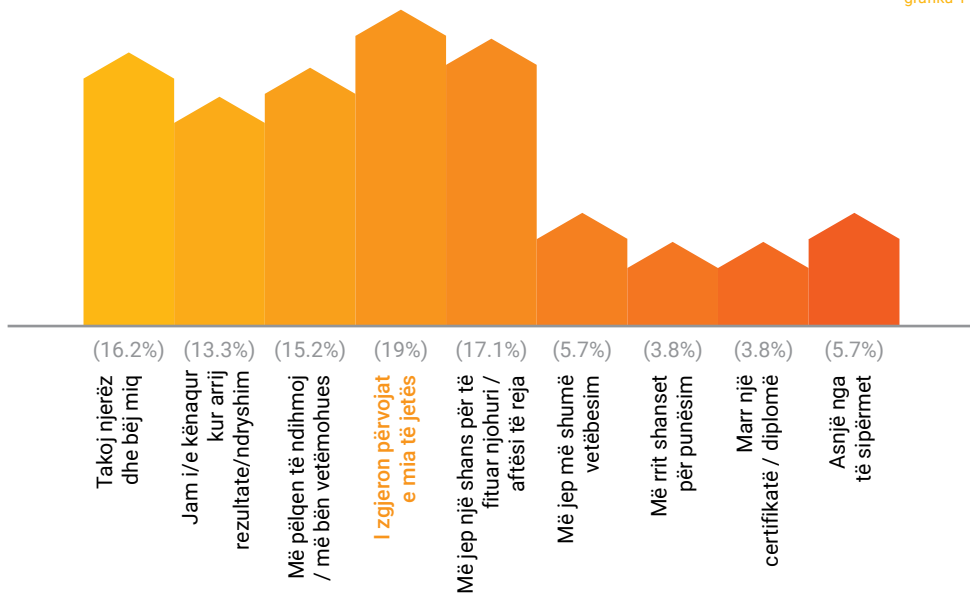

grafiku 10

Në fund të këtij seksioni, të rinjtë u pyetën se cilat mendojnë se janë përfitimet e pritshme të vullnetarizmit. Përsëri, kemi një mendim të ndarë mes të rinjve, por shumica e të anketuarve (19.0%) janë përgjigjur se ky proces zgjeron përvojat e tyre në jetë. **За разлика од нив 17.1% одговориле дека им дава шанса да стекнуваат нови знаења/вештини и 16.2% кажале дека среќаваат луѓе и стекнуваат пријатели.** (grafiku 11)

Sipas jush, cilat janë përfitimet e pritshme të vullnetarizmit?

grafiku 11

Sfidat në komunë

Analiza cilësore

Të rinjtë janë të kënaqur me jetën në komunën e Strumicës. Gjegjesisht, të gjithë pjesëmarrësit e theksuan vendndodhjen e komunës si një faktor pozitiv që kontribuon për të pasur më shumë mundësi si të rinj. Gjëra të tjera pozitive janë jeta e natës, si dhe funksionaliteti i qendrës rinore. Nëse do të kishin mundësi, gjysma e pjesëmarrësve do të shpërnguleshin nga komuna.

Nga ana tjetër, anët negative, pra gjërat që u mungojnë të rinjve, janë transporti publik më i mirë, sidomos në zonat rurale dhe presin që komuna ta zgjidhë këtë problem.

Disa nga pjesëmarrësit shprehen se problem është edhe mungesa e interesimit të të rinjve për t'u përfshirë në proceset shoqërore dhe sipas tyre nevojiten fushata për të motivuar të rinjtë për t'u përfshirë në proceset vendimmarrëse.

Komuna e Strumicës është një nga komunat e pakta që avokon për të rinjtë dhe mundohet t'i përfshijë në procese, qendra rinore është në ndërtim e sipër, pajtohem që ka mungesë të informacionit tek të rinjtë, por ata nuk janë as të interesuar dhe as të motivuar për të marrë pjesë në ngjarje

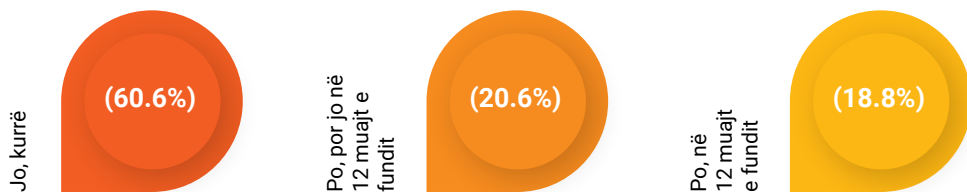
Femër, 22 vjeç

Analiza sasiore

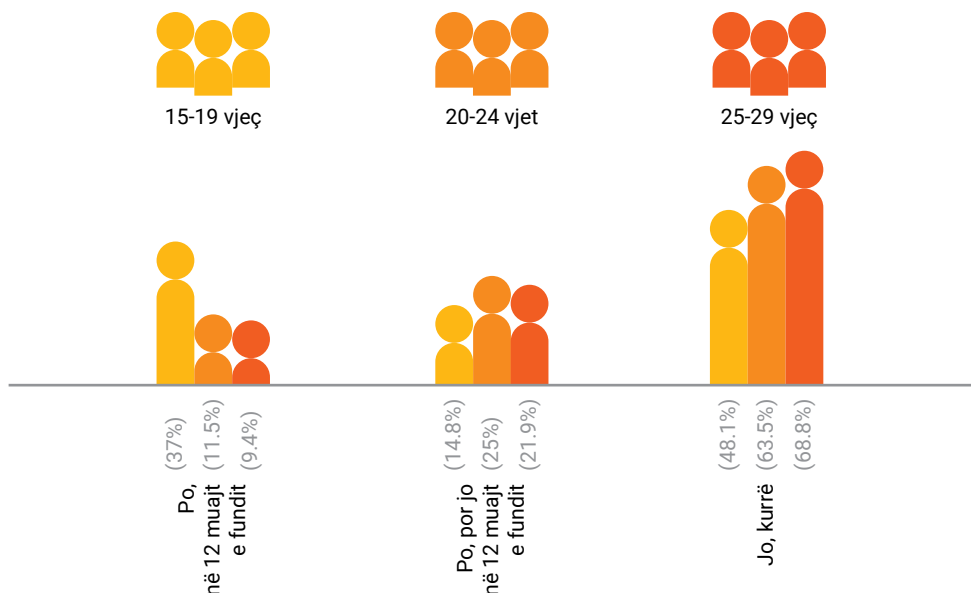
Përmes anketës sasiore, të rinjtë janë pyetur nëse kanë punuar ndonjëherë individualisht apo në grup për të zgjidhur një problem në komunën e tyre. Një shumicë e madhe 60.6% nuk kanë punuar asnjëherë në grup për zgjidhjen e një problemi në komunë, ndërsa 20.6% kanë punuar për një problem të tillë, por jo në 12 muajt e fundit. (grafiku 12)

A keni punuar ndonjëherë individualisht, me një tjetër apo në grup për të zgjidhur ndonjë problem në komunën tuaj?

grafiku 12

Grafiku 12.2 tregon dallimet në përqindje në iniciativën e të rinjve individualisht ose në grup për të zgjidhur një problem në komunë. Respektivisht, në 12 muajt e fundit, 37.0% e të rinjve të moshës 15-19 vjeç kanë zgjidhur një problem në komunë, ndërsa ajo përqindje në dy kategoritë e tjera të moshave është vetëm 11.5%, përkatësisht 9.4%.

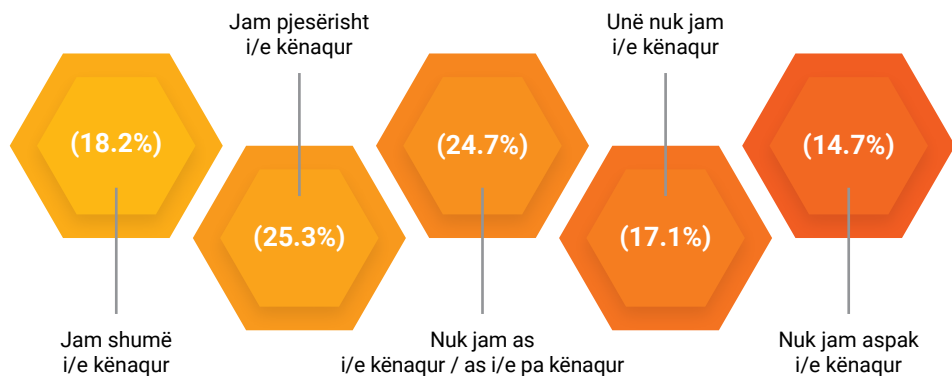
grafiku 12.2

A keni punuar ndonjëherë individualisht, me një tjetër apo në grup për të zgjidhur ndonjë problem në komunën tuaj?

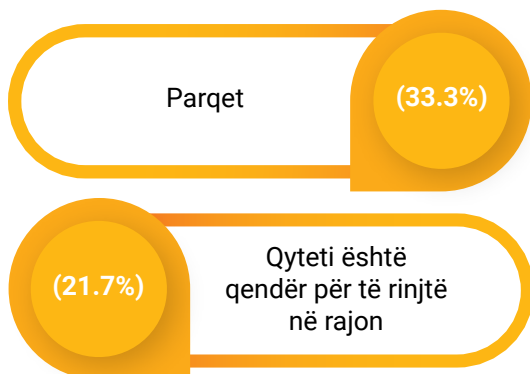
Grafiku 13 tregon opinionin e të rinjve se sa të kënaqur janë me komunën në të cilën jetojnë.

Sipas rezultateve, rreth një e katërta e tyre (25.3%) janë pjesërisht të kënaqur me komunën ku jetojnë, ndërsa 24.7% janë neutral për këtë çështje.

Në përgjithësi, sa jeni të kënaqur me komunën në të cilën jetoni?

Dy gjërat që pëlqejnë më shumë të rinjtë në komunën e Strumicës janë parqet 33,3% dhe fakti që qyteti është qendër për të rinjtë në rajon 21,7%. (grafiku 14)

grafiku 14

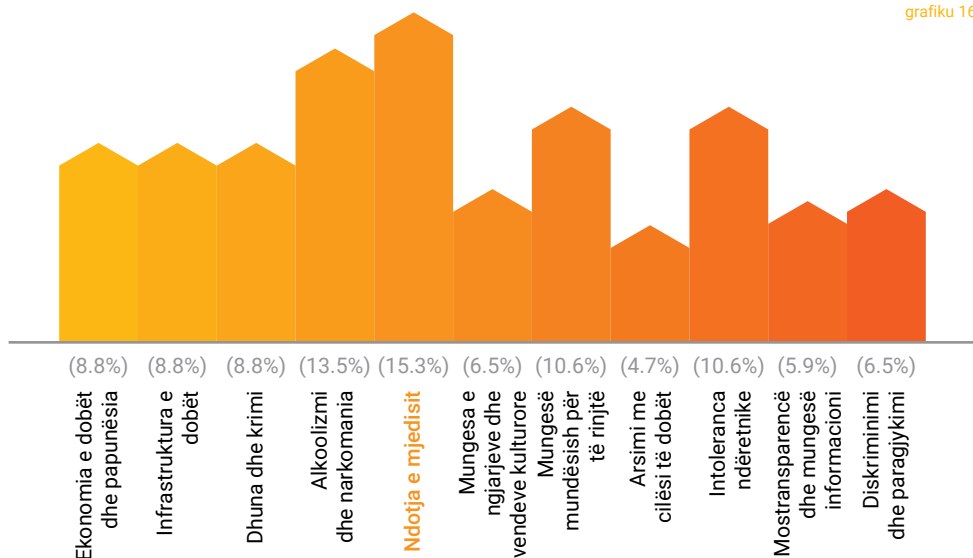
Sa i përket dy gjërave që të rinjtë duan të ndryshojnë në komunën e tyre, bie në sy ndotja e ajrit (25.1%) dhe numri i madh i kazinove në qytet (18.2%). (grafiku 15)

grafiku 15

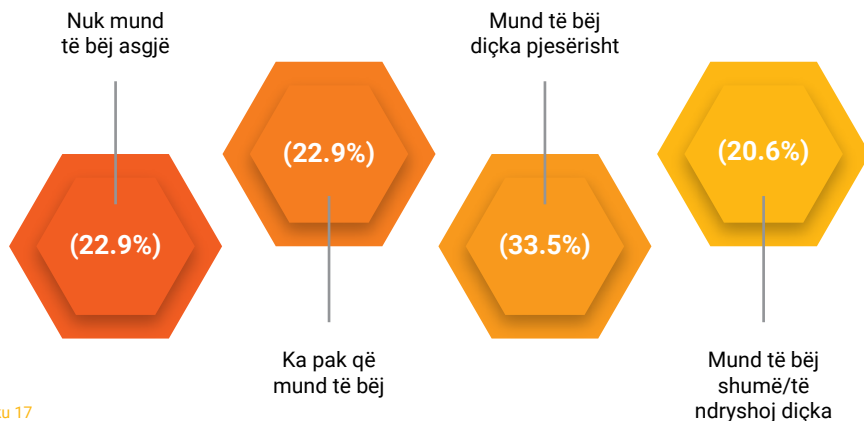
Duke menduar se cili është problemi më i madh në komunë, të anketuarit janë të ndarë në pikëpamjet e tyre. 15.3% veçojnë ndotjen e mjedisit. Problemi tjetër është alkoolizmi dhe narkomania me 13.5%. (grafiku 16)

Cili është problemi më i madh në komunën tuaj?

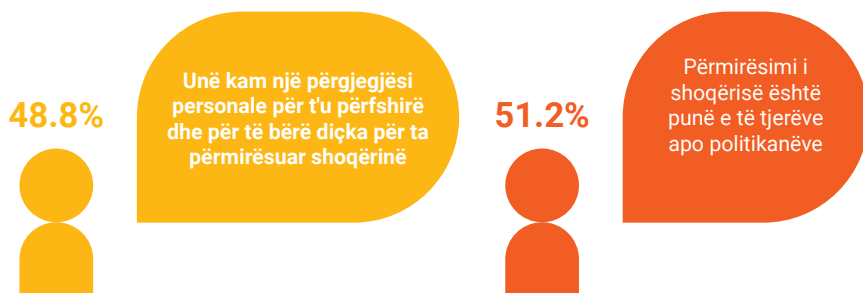
Për problemet në Strumicë dhe çfarë mund të bëjnë të rinjtë për zgjidhjen e tyre, përgjigjet janë këto. 33.5% konsiderojnë se mund të bëjnë diçka pjesërisht, 22.9% mund të bëjnë diçka pak. Përqindja (22.9%) është e njëjtë për ata që mendojnë se nuk mund të bëjnë asgjë. (grafiku 17)

Duke menduar për problemet në komunën tuaj, sa mendoni se JU personalisht mund të ndryshoni, pra të bëni diçka për t'i zgjidhur ato?

grafiku 17

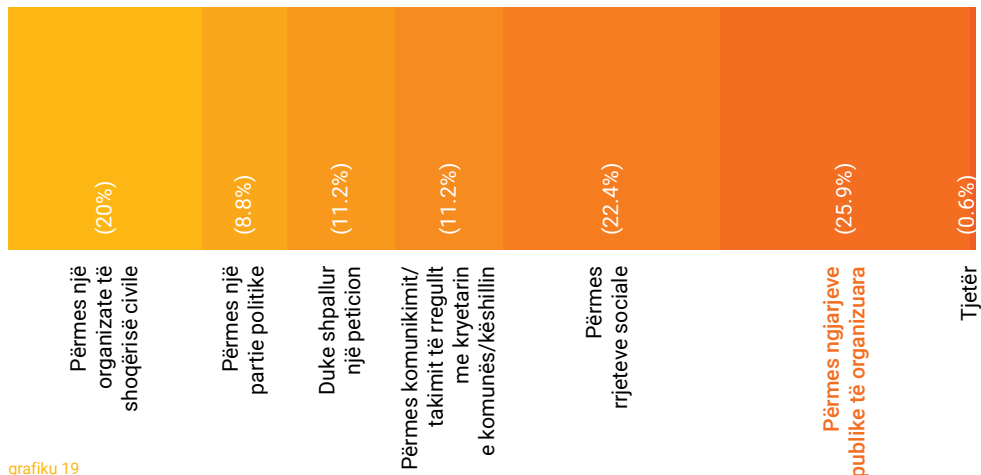
Të anketuarve iu janë ofruar dy deklarata përveç pyetjes së mëparshme. 51.2% besojnë se përmirësimi i shoqërisë është punë e të tjerëve ose politikanëve dhe 48.8% thonë se kanë përgjegjësi personale për t'u angazhuar dhe për të bërë diçka për të përmirësuar shoqërinë (grafiku 18)

grafiku 18

Dy mënyrat më të mira për përfshirjen e të rinjve nga komuna e Strumicës në rrjedhat sociale janë përmes ngjarjeve të organizuara publike (25.9%) dhe përmes rrjeteve sociale (22.4%). (grafiku 19)

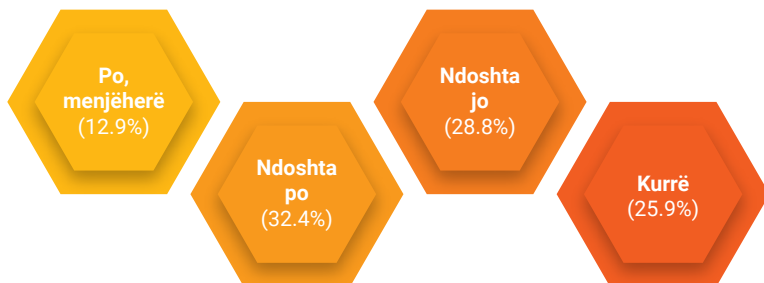
Cila është mënyra më e mirë për t'i përfshirë të rinjtë në komunën tuaj në jetën shoqërore?

grafiku 19

Në fund të këtij seksioni të rinjtë u pyetën nëse do të largoheshin nga komuna e tyre dhe nëse po, ku do të ishin. 32.4% ndoshta do të largoheshin, dhe 28.8% ndoshta nuk do të largoheshin nga komuna. (grafiku 20) Nëse do të mund të zgjidhnin nëse do të zhvendoseshin në një komunë tjetër apo jashtë vendit, një pjesë e madhe e të anketuarve (81.8%) do të largoheshin nga vendi.

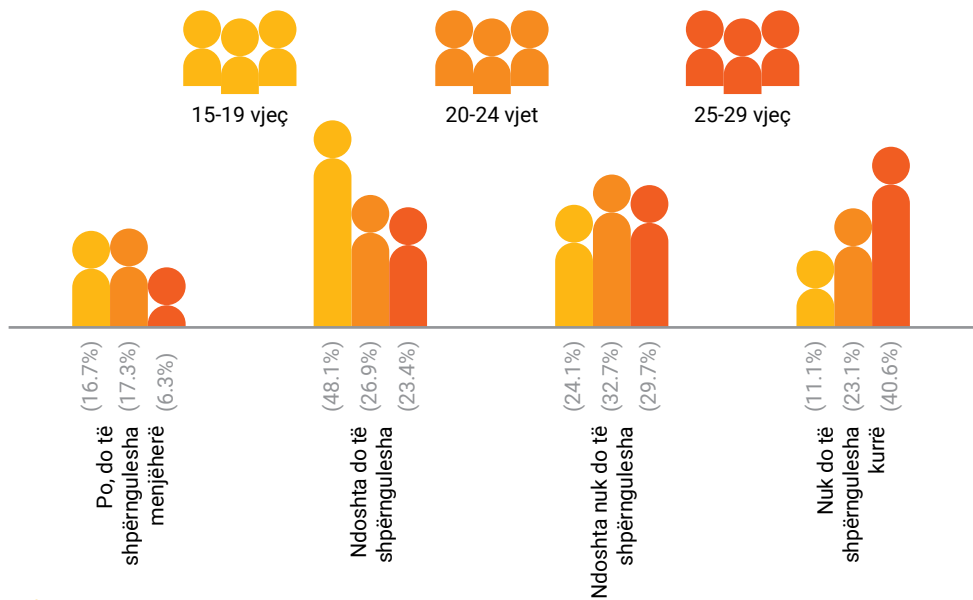
Nëse do të kishit mundësi, a do të largoheshit nga komuna juaj?

grafiku 20

Është interesante të theksohet se sipas përgjigjeve vërehet qëndrimi i ndryshëm i të rinjve për këtë çështje. Të rinjtë e moshës 15-19 vjeç në përqindjen më të madhe (48.1%) ndoshta do të largoheshin nga komuna. Kategoria e dytë e moshës, 20-24 vjeç, në përqindjen më të madhe thonë se ndoshta nuk do të largoheshin (32,7%), ndërsa të rinjtë e moshës 25-29 vjeç janë të vendosur që nuk do të largoheshin kurrë nga komuna (40,6%) (grafiku 20.2)

Nëse do të kishit mundësi, a do të largoheshit nga komuna juaj?

grafiku 20.2

Politikat rinore dhe avokimi

Analiza cilësore

Të rinjtë nga Strumica e njohin mjaftueshëm termin politikë rinore. Pothuajse të gjithë pjesëmarrësit besojnë se ky term është i lidhur ngushtë me procesin e vendimmarrjes për të rinjtë për të përmirësuar jetën e tyre. E njëjta situatë është edhe me përfaqësimin e të rinjve. Aktualisht, të rinjtë nga Strumica besojnë se pikëpamjet dhe nevojat e tyre kanalizohen përmes institucioneve përkatëse dhe ka një hapje nga ana e komunës për zgjidhjen e problemeve me të cilat ballafaqohen.

Kam marrë pjesë në disa procese të krijimit të politikave rinore: strategjia kombëtare për të rinjtë, grupet për pjesëmarrje rinore dhe informim rinor, kam marrë pjesë edhe në hartimin e strategjisë lokale për rininë, e cila është ende në zhvillim e sipër, përkatësisht nuk është finalizuar. Besoj se të gjitha këto procese të rëndësishme për të rinjtë janë mbështetur nga komuna

Femër, 19 vjeç

Analiza sasiore

Në këtë pjesë të hulumtimit, të rinjtë iu përgjigjën pyetjeve rreth miratimit të politikave rinore.

Së pari, 80.6% e të anketuarve nuk janë të njohur se çfarë është politika rinore. Nga ata që janë përgjigjur se e dinë se çfarë është politika rinore, vetëm 42.4% kanë përmendur një shembull që lidhet me politikën rinore. (grafiku 21)

Për më tepër, grafiku 22 ofron një pasqyrë të përfshirjes së të rinjve në vendimmarrje në komunitetin e tyre.

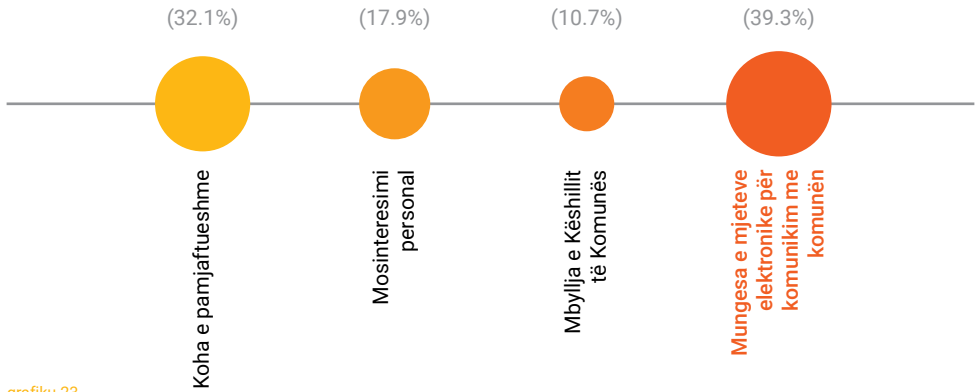
Sa jeni ju personalisht i përfshirë në vendimmarrje në komunitetin tuaj?

Rreth një e katërta e të anketuarve (26.5%) besojnë se janë disi të përfshirë në proceset vendimmarrëse në komunë, ndërsa 22.4% janë neutralë dhe disi nuk janë të përfshirë në vendimmarrje në nivel lokal.

Të anketuarit që mendojnë se nuk janë fare të përfshirë në vendimmarrje në komunën e Strumicës, janë pyetur pse nuk janë të përfshirë. 39.3% e të anketuarve mendojnë se kjo është për shkak të mungesës së mjeteve elektronike për komunikim me komunën. Nga ana tjetër, 32.1% e të anketuarve thonë se mospërfshirja është për shkak të kohës së pamjaftueshme. (grafiku 23)

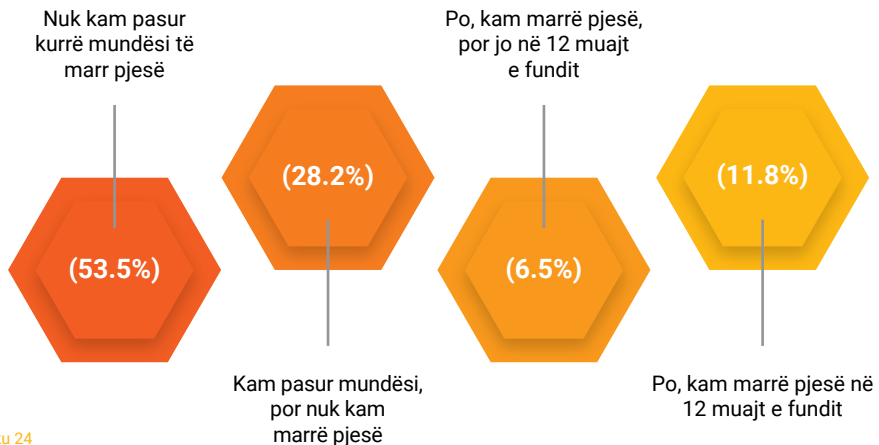
Pse nuk jeni i përfshirë?

grafiku 23

Të anketuarit janë pyetur gjithashtu nëse kanë marrë pjesë ndonjëherë në përgatitjen e një programi apo buxheti për të rinjtë brenda komunës së Strumicës. Më shumë se gjysma 53.5% e të anketuarve janë përgjigjur se nuk kanë pasur mundësi të marrin pjesë në një proces të tillë. 28.2% kanë pasur mundësi, por nuk kanë marrë pjesë në një proces të tillë. (grafiku 24)

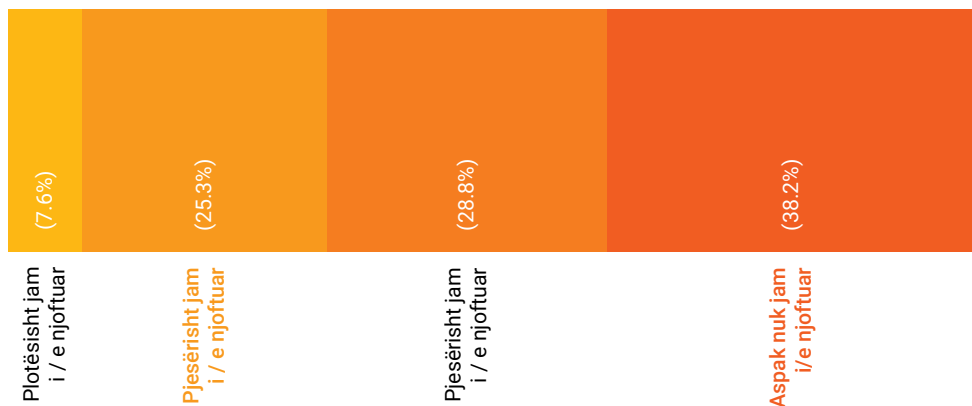
A keni marrë pjesë ndonjëherë në përgatitjen e një programi apo buxheti për të rinjtë në komunën tuaj?

grafiku 24

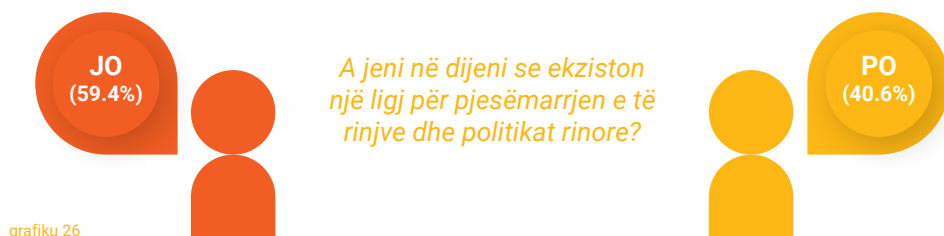
Grafiku 25 tregon njohjen e të rinjve nga komuna e Strumicës me punën e pushtetit lokal dhe ndarjen e buxhetit. Shumica e të anketuarve (38.2%) nuk janë aspak të njohur, dhe 28.8% janë pjesërisht të panjohur.

Sa jeni njohur me punën e pushtetit vendor dhe ndarjen e buxhetit?

grafiku 25

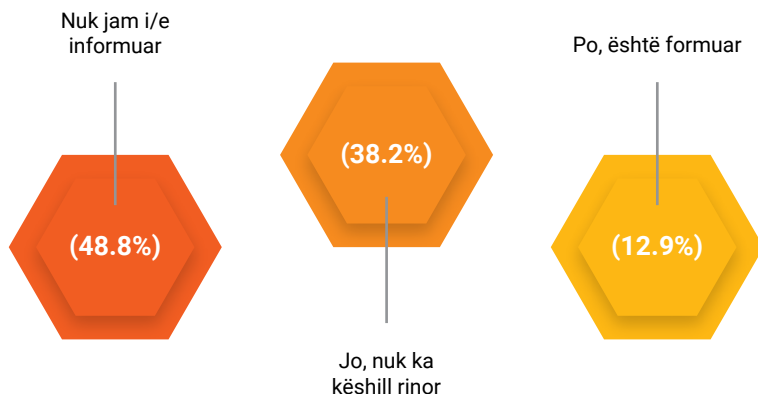
Sa i përket njohjes së të rinjve me Ligjin për pjesëmarrjen rinore dhe politikat rinore, 59.5% e të rinjve nuk janë të njohur me të, ndërsa 40.6% janë përgjigjur se janë të njohur me këtë ligj. (grafiku 26)

grafiku 26

Në pyetjen nëse komuna ka themeluar këshill rinor, sipas Ligjit për pjesëmarrje rinore dhe politika rinore, pothuajse gjysma e të rinjve (48,8%) nuk janë të informuar, ndërsa 38,2% kanë thënë se në Strumicë nuk ka këshill rinor. (grafiku 27)

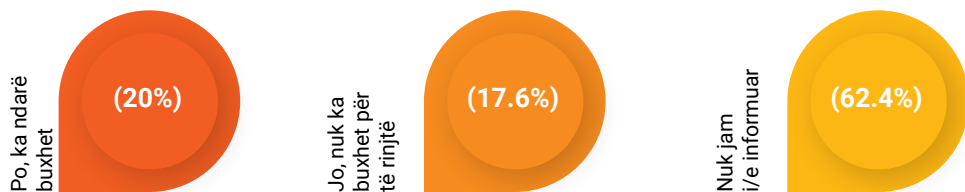
A është themeluar këshill rinor në komunën tuaj, në përputhje me Ligjin për pjesëmarrjen rinore dhe politikat rinore?

grafiku 27

Dhe në të fundit në këtë pjesë, nëse sipas Ligjit për pjesëmarrje rinore dhe politika rinore komuna ka buxhet të veçantë për vitin aktual, është evidente se përqindja më e madhe e të rinjve nuk janë mjaft të informuar (62.4%). Përqindja totale e të rinjve që janë përgjigjur se komuna ka ndarë buxhet për vitin aktual është 20.0% (grafiku 28)

Në përputhje me Ligjin për pjesëmarrjen e të rinjve dhe politikave rinore, a ka ndarë komuna buxhet për të rinjtë për vitin aktual 2023?

grafiku 28

Sfidat e të rinjve

Analiza cilësore

Në temën e sfidave, të rinjtë nga Strumica e veçojnë ndotjen e ajrit si problem më prioritar. Gjegjësisht, konstatimi kryesor është se cilësia e ajrit është shumë e ulët dhe numri i madh i automjeteve në komunë nuk kontribuon në përmirësimin e kësaj situate. Disa nga pjesëmarrësit besojnë se ngritja e vetëdijes ekologjike të njerëzve duhet të jetë më e madhe. Gjithashtu, disa nga pjesëmarrësit konsiderojnë se mungesa e kinemasë është një sfidë që duhet kushtuar vëmendje.

Si aspekt pozitiv përmendet lokacioni dhe lidhja e tyre me komunat tjera, si dhe infrastruktura, veçanërisht në pjesët urbane.

Në temën e punësimit dhe orientimit në karrierë, gjysma e të rinjve besojnë se ka përpjekje të caktuara për përmirësimin e gjendjes së tyre, por presin mundësi më të mëdha për punësim dhe praktikë në të ardhmen. Këtu theksohet se për shkak të numrit të madh të kafeneve në komunë, mundësia e një pune sezonale që sjell financa është puna si kamariër në njërin nga këto kafene.

Për sa i përket punësimit, të rinjtë shpesh punojnë në hoteleri, hapen kafene ndërsa disa sektorë si sektori i TI-së janë harruar dhe duhet t'i kushtohet më shumë vëmendje në të ardhmen

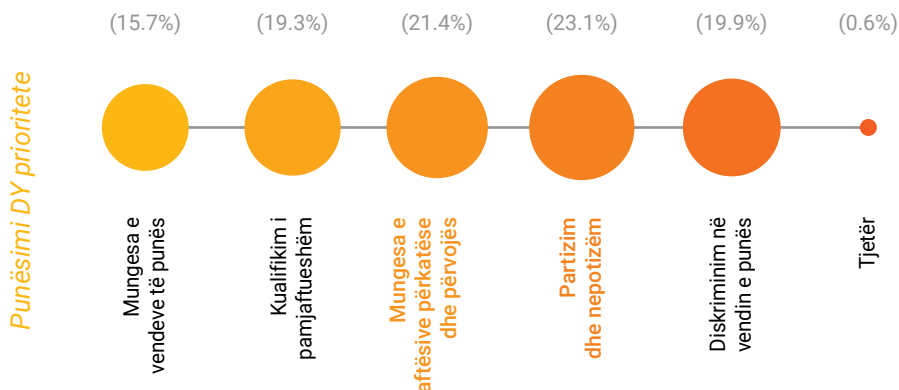
Mashkull, 18 vjeç

Analiza sasiore

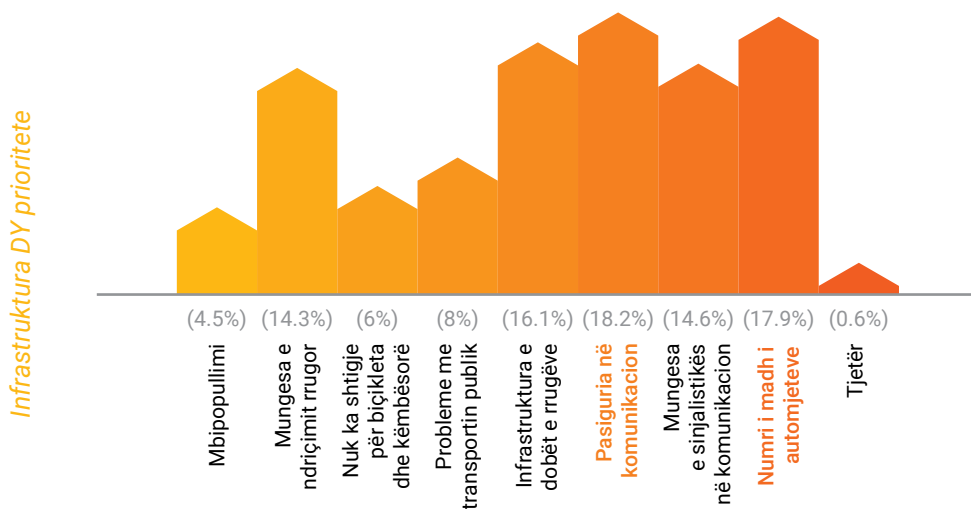
Prioritetet e të rinjve nga Strumica në raport me disa kategori që i prekin janë:

Si dy prioritetet më të mëdha për punësim, të anketuarit veçojnë partishmërinë dhe nepotizmin 23,1% dhe mungesën e aftësive dhe përvojës së duhur 21,4%. (grafiku 29)

grafiku 29

Fusha tjetër për të theksuar dy prioritetet është infrastruktura. Sipas të anketuarve, 18.2% konsiderojnë se siguria në komunikacion është prioriteti më i lartë, si dhe numri i tepërt i veturave, 17.9%. (grafiku 30)

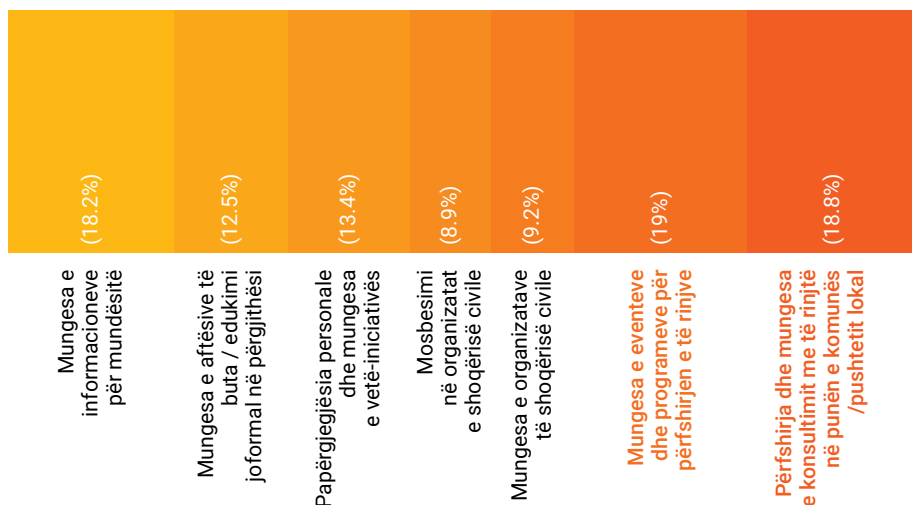
grafiku 30

Prioritetet për mjedisin jetësor sipas të rinjve janë ndotja e tepërt e ajrit 19.3%, si dhe neglizhenca e kafshëve të rrugës 18.7%. (grafiku 31)

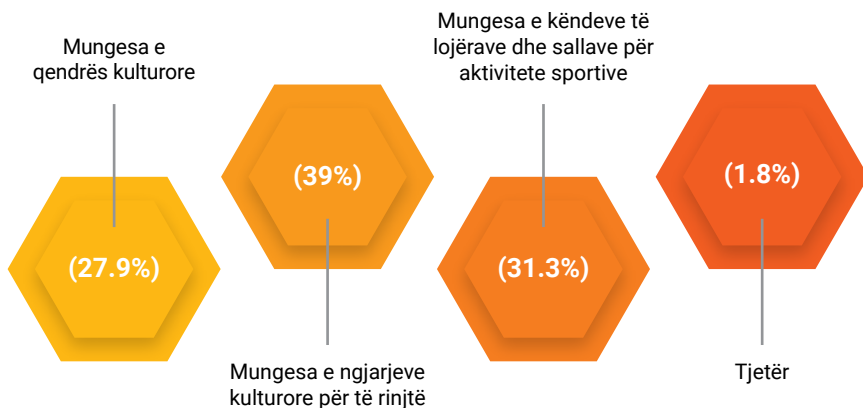
grafiku 31

Sipas të anketuarve nga komuna e Strumicës, dy prioritete për pjesëmarrjen e të rinjve janë mungesa e ngjarjeve dhe programeve për përfshirjen e të rinjve 19.0% dhe mospërfshirja dhe mos konsultimi me të rinjtë në punën e komunës/qeverisjes lokale 18.8%. (grafiku 32)

grafiku 32

Në fushën e kulturës dhe sportit, veçohet mungesa e aktiviteteve kulturore për të rinjtë 39,0%, si dhe mungesa e këndeve të lojërave dhe sallave për aktivitete sportive 31,3%. (grafiku 33)

grafiku 33

Hapja dhe mbështetja e komunave për iniciativa rinore

Analiza cilësore

Përshtypja e hapjes dhe përkrahjes së komunës për iniciativat që vijnë nga të rinjtë është se të rinjtë nuk janë mjaft të informuar dhe nuk e dinë nëse komuna do ta përkrahte një iniciativë të tillë.

Përfshirja e të rinjve zakonisht bëhet përmes institucioneve arsimore (shkollat fillore dhe të mesme). Ajo që bie në sy me përfshirjen e të rinjve në nivel lokal është se qëndrimin dhe opinionin e tyre ata e prezantojnë shpesh përmes rrjeteve sociale, por besojnë se mendimi dhe nevojat e tyre duhet të kanalizohen në një mënyrë tjetër. Disa prej tyre thonë gjithashtu se është e vështirë të marrësh çfarëdo lloj mbështetjeje nga institucionet nëse vepron individualisht.

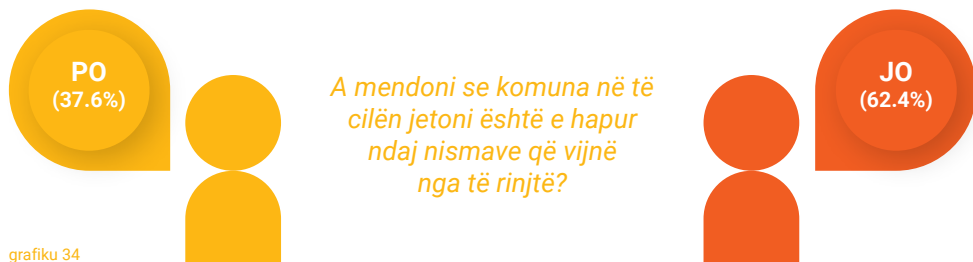
Si individ është shumë e vështirë të arrish në institucione, fillimisht duhet të grupimi me njëmëndimtarët, realizimi i anketave apo hulumtime, kemi edhe një zyrtar në komunë, mund t'u drejtohem atyre nëse kemi problem

Femër, 19 vjeç

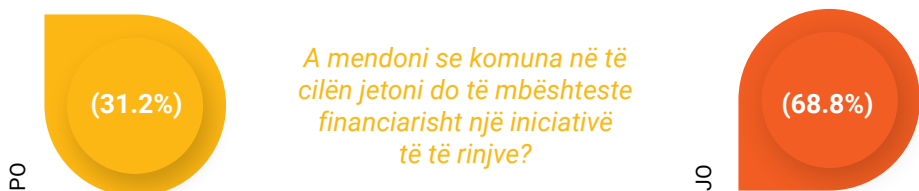
Analiza sasiore

Të anketuarit kanë qëndrime të ndryshme lidhur me pyetjen nëse komuna e Strumicës është e hapur ndaj iniciativave që vijnë nga të rinjtë. 62,4% janë përgjigjur se nuk është e hapur, dhe 37,6% janë përgjigjur se komuna është e hapur për një iniciativë të tillë. (grafiku 34)

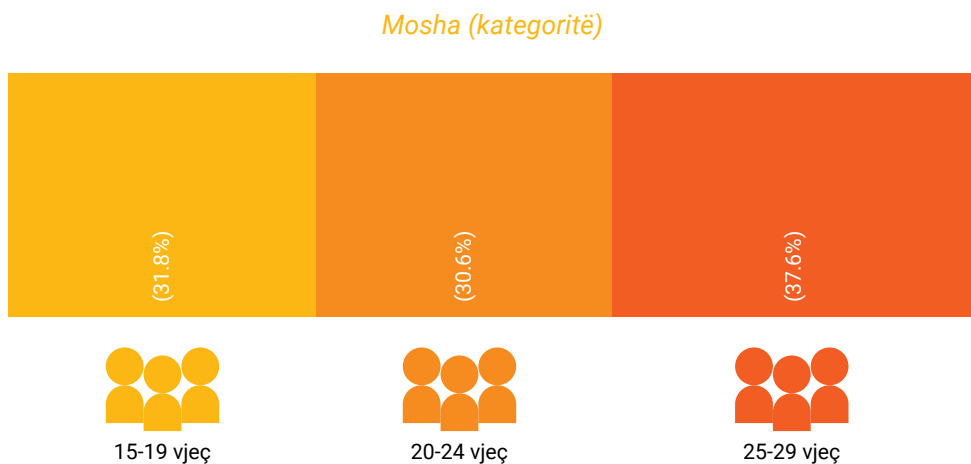
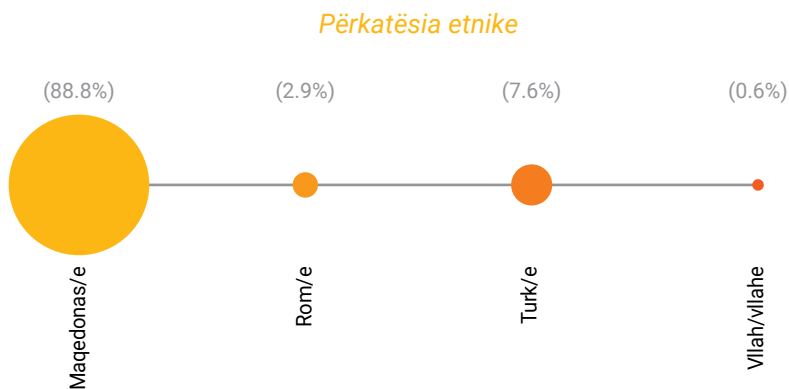
grafiku 34

Edhe në pyetjet e mëposhtme nëse mendojnë se komuna do të mbështeste financiarisht një iniciativë të të rinjve, të anketuarit kanë mendime të ndryshme. Përkatësisht, 31.2% kanë thënë se komuna do ta përkrahë një iniciativë të tillë, ndërsa 68.8% kanë thënë se komuna e Strumicës nuk do ta përkrahë një iniciativë të tillë. (grafiku 35)

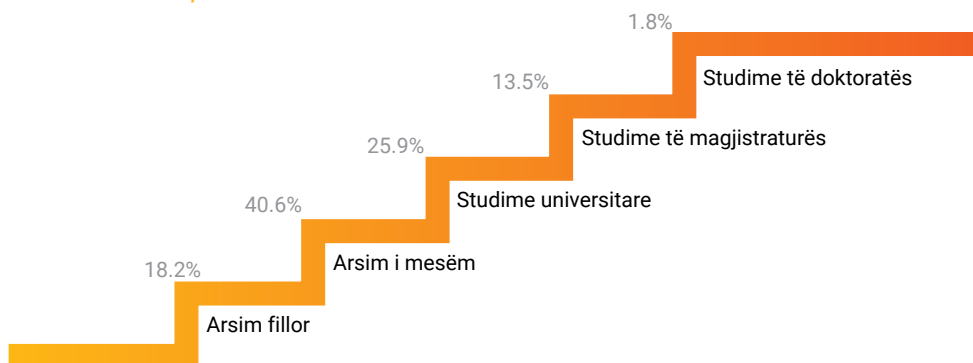

grafiku 35

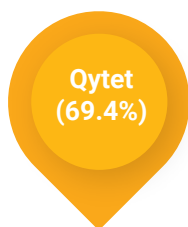
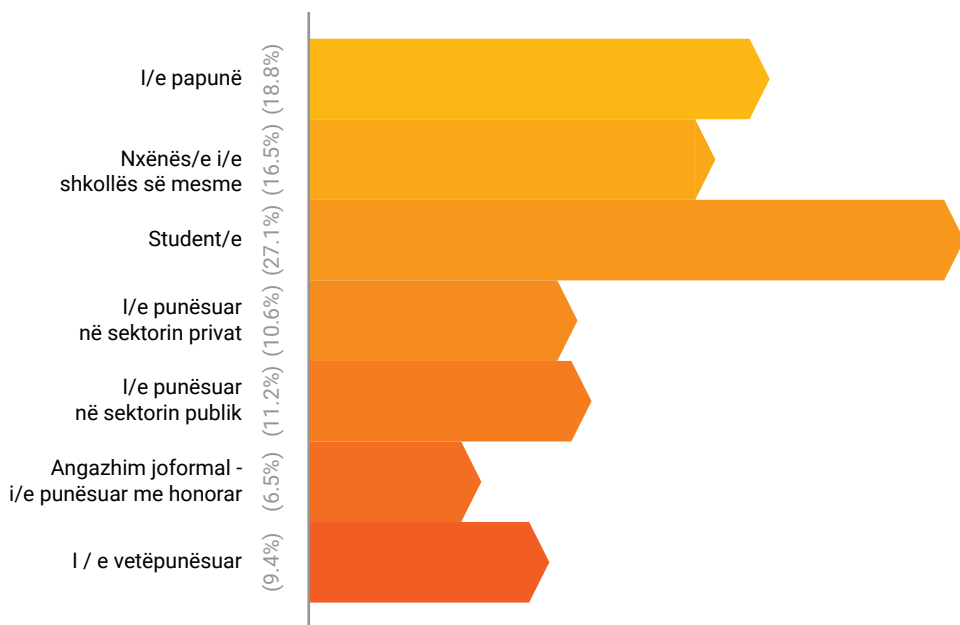
Të dhënat demografike për hulumtimin në Strumicë

Arsimi i fundit i përfunduar

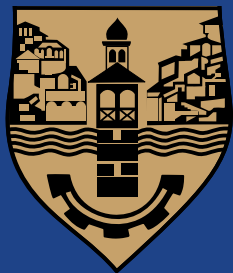
Profesioni

Vendbanimi

Komuna Veles

Vullnetarizmi dhe aktivizmi qytetar

Analiza cilësore

Të gjithë pjesëmarrësit e rinj nga komuna e Velesit u përfshinë në aktivitete vullnetare. Gjegjësisht, secili prej pjesëmarrësve ka filluar të punojë vullnetar që nga shkolla e mesme. Shumica prej tyre kanë punuar vullnetarë në sektorin civil. Është gjithashtu e habitshme se pothuajse të gjithë pjesëmarrësit janë aktualisht aktivë në fushën e vullnetarizmit.

Për sa i përket përfitimeve, fitimi i miqësive të reja veçohet si përfitim. Një pjesë shumë e vogël e pjesëmarrësve ende nuk ndjenin ndonjë përfitim nga procesi i vullnetarizmit.

Dy organizata në të cilat pjesëmarrësit filluan vullnetarizmin janë Kryqi i Kuq dhe qendra rinore në Veles.

Fushat në të cilat ata u përfshinë gjatë këtij procesi janë organizimi i ngjarjeve dhe aksioneve humanitare.

Para 5/6 vitesh kam qenë vullnetare në Kryqin e Kuq, tani jam vullnetar në qendrën rinore kur kam më shumë kohë të lirë. Me vullnetarizëm fitoj miqësi të reja, shkëmbejmë pikëpamje dhe mendime të ndryshme

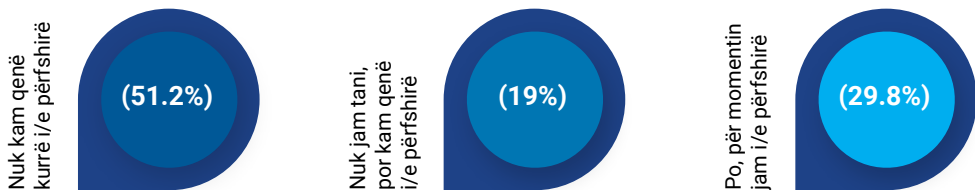
Femër, 22 vjeç

Analiza sasiore

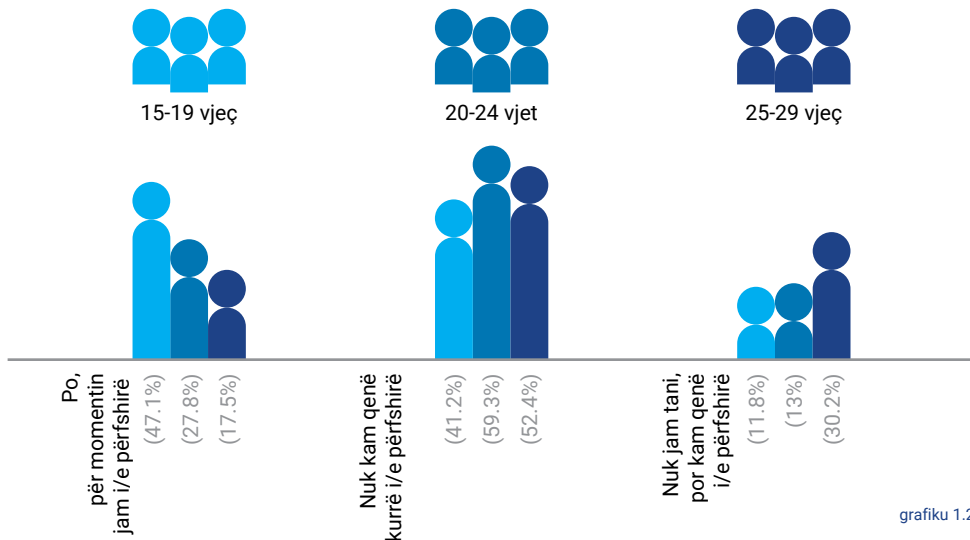
Sipas të dhënave të marra nga anketat online, pak më shumë se gjysma e të anketuarve (51.2%) nuk kanë qenë asnjëherë të përfshirë në ndonjë organizatë apo klub rinie. 29,8% e të rinjve në komunën e Velesit aktualisht janë të përfshirë, ndërsa 19,0% nuk janë të përfshirë, por dikur kanë qenë të përfshirë në ndonjë organizatë apo klub. (grafiku 1)

A jeni aktualisht apo keni qenë ndonjëherë i përfshirë në një organizatë apo klub?

grafiku 1

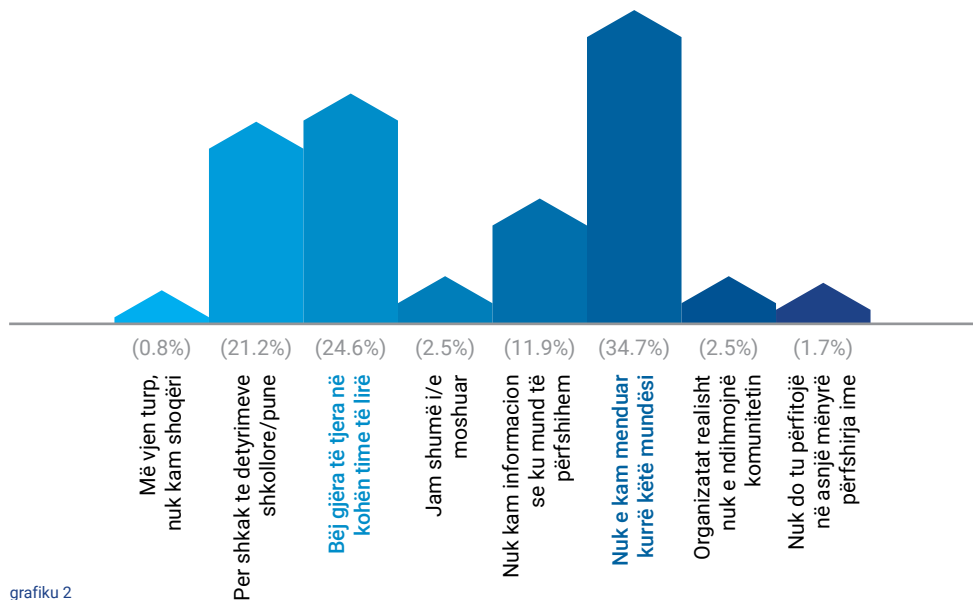
Të dhënat e tërthorta të kësaj pyetjeje tregojnë një shkallë të ndryshme të përfshirjes së të rinjve në një organizatë apo klub. Përqindja më e madhe e të anketuarve të moshës 15-19 vjeç (47.1%) janë aktualisht të përfshirë. 59.3% e të anketuarve të moshës 20-24 nuk kanë qenë asnjëherë të përfshirë, ndërsa përqindja e kategorisë së moshës 25-29 që gjithashtu nuk kanë qenë kurrë pjesë e një organizate apo klubi është më shumë se gjysma (52.4%). (grafiku 1.2)

grafiku 1.2

Të rinjtë që aktualisht nuk janë të përfshirë ose nuk kanë qenë kurrë të përfshirë në një organizatë apo klub janë pyetur se cilat ishin arsyet kryesore për ta bërë këtë. Shumica e të anketuarve thanë se nuk e kishin menduar kurrë këtë mundësi (34.7%). Për dallim nga ata, një e katërta e të anketuarve (24.6%) janë përgjigjur se bëjnë gjëra të tjera në kohën e tyre të lirë. 21.2% e të rinjve që nuk morën pjesë për shkak të angazhimeve në shkollë/punë. (grafiku 2)

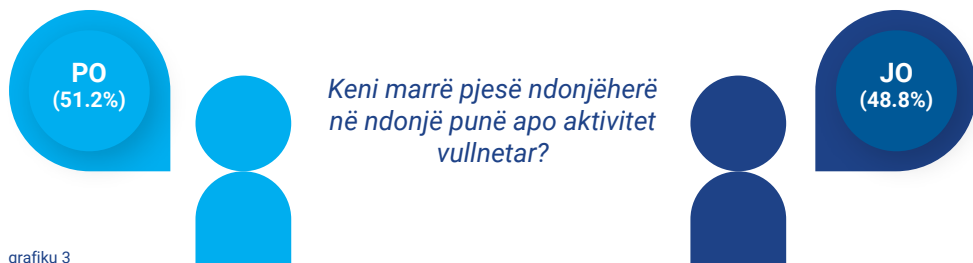
Pse nuk jeni pjesë e një organizate/klubi?

grafiku 2

Kur u pyetën nëse kanë marrë pjesë ndonjëherë në një punë apo aktivitet vullnetar, përgjigjet janë si më poshtë:

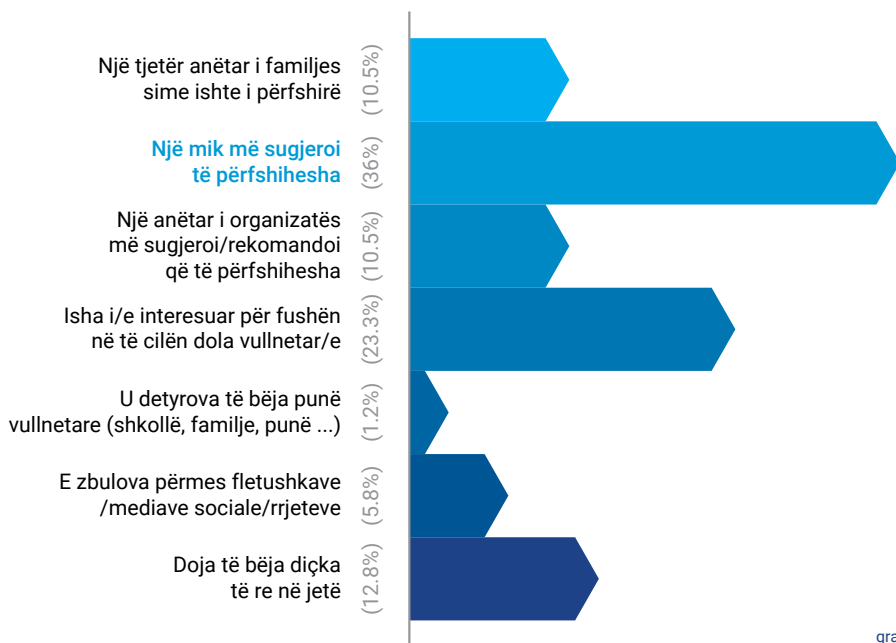
Gjysma e tyre (51.2%) thanë se ndonjëherë kanë bërë punë vullnetare, ndërsa pjesa tjetër (48.8%) nuk kanë bërë punë vullnetare më parë. (grafiku 3)

grafiku 3

Nga ata që kanë bërë punë vullnetare deri më tani, shumica e 36.0% e kanë filluar sepse një mik i sugjeroi ta bënin këtë, pasuar nga ata që ishin të interesuar për fushën në të cilën kanë bërë punë vullnetare (23.3%) dhe ata që donin të bënin diçka të re në jetën e tyre 12.8%. (grafiku 4)

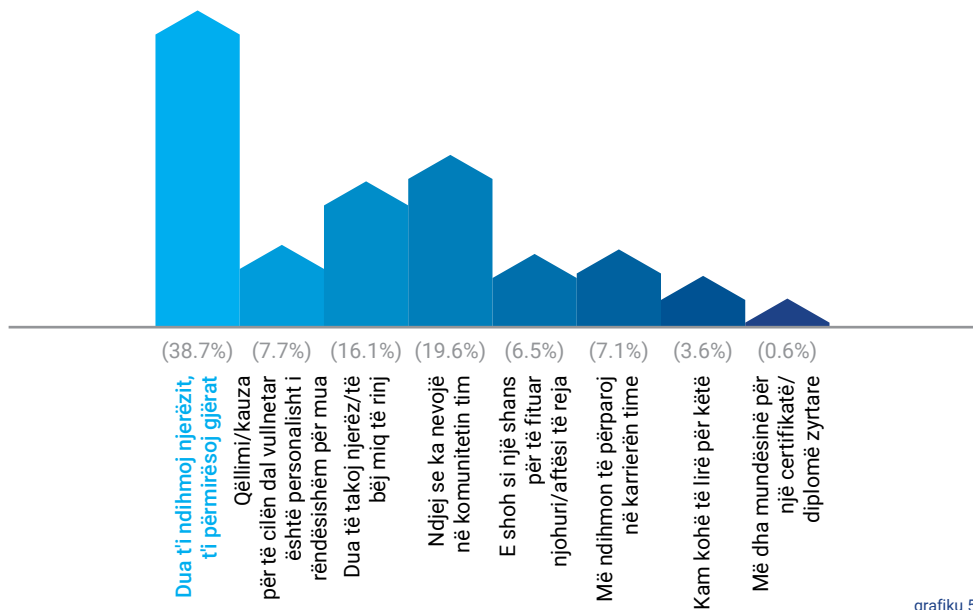
Si e nisët vullnetarizmin?

grafiku 4

Arsyeja më e rëndësishme që i motivon të rinjtë nga Velesi për të bërë punë vullnetare është se ata duan të ndihmojnë njerëzit dhe të përmirësojnë gjërat (38.7%), ndërsa 19.6% e të anketuarve thanë se ndjejnë se kanë nevojë në komunitetet ku jetojnë. (grafiku 5)

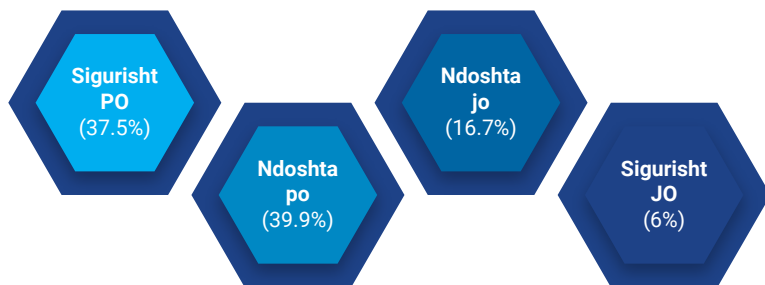
Cilat janë arsyet që ju motivojnë të dilni vullnetar?

grafiku 5

Nëse do të kishin mundësi dhe kohë, 39.9% me siguri do të bënin punë vullnetare, dhe përqindja (37.5%) që patjetër do të bënin punë vullnetare është gjithashtu dukshëm e lartë. (grafiku 6)

Nëse nuk keni dalë vullnetar, dhe keni mundësi dhe kohë, a mund ta imagjinoni veten si vullnetar/e në komunitet?

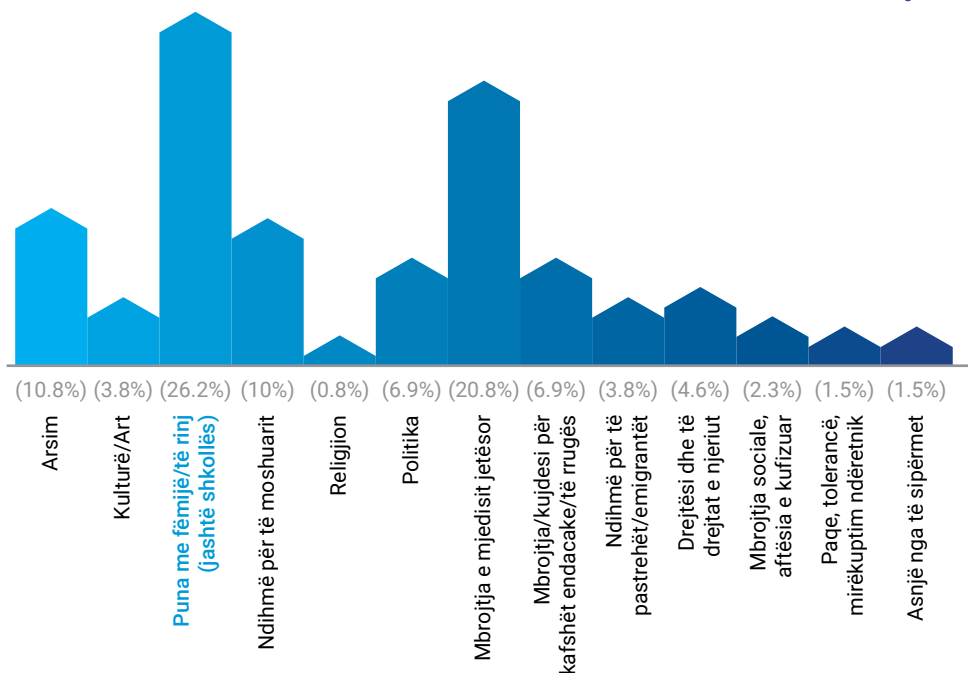

grafiku 6

Tri fushat më tërheqëse për vullnetarizëm për të rinjtë nga Velesi janë: Puna me fëmijët dhe të rinjtë jashtë shkollës (26.2%), mbrojtja e mjedisit (20.8%) dhe arsimi (10.8%). (grafiku 7)

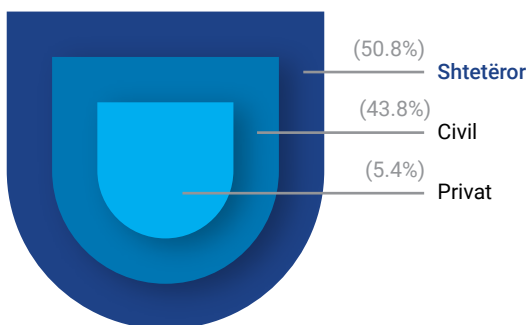
Në cilën nga fushat e mëposhtme jeni vullnetar/do të dëshironit të dilni vullnetar?

grafiku 7

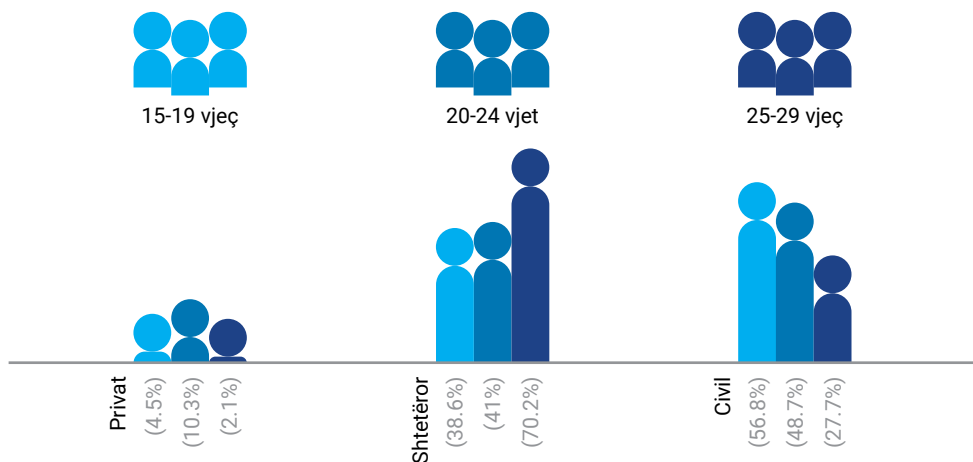
Shumica e të rinjve në komunën e Velesit (50.8%) do të punonin vullnetarë në sektorin shtetëror, pastaj 43.8% do të punonin vullnetarë në sektorin civil dhe 5.4% në sektorin privat. (grafiku 8)

Në cilin sektor do të dilnit vullnetar?

grafiku 8

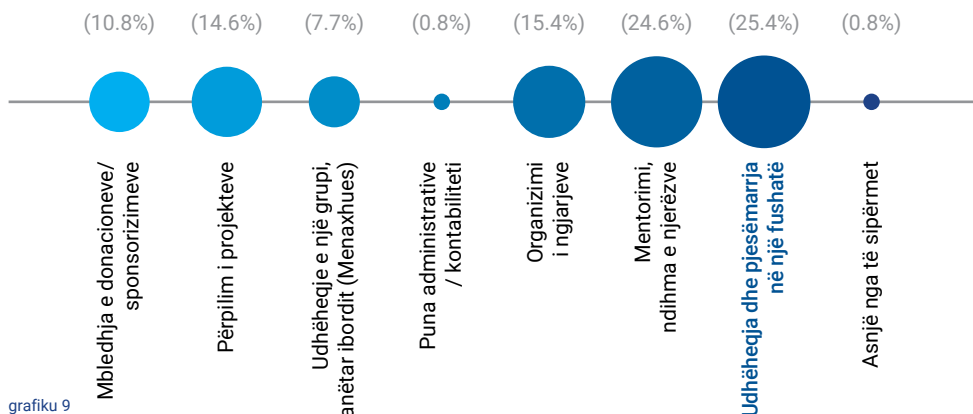
Është interesante të theksohet se sipas përgjigjeve vërehet qëndrimi i ndryshëm i grup moshës 25-29 vjeç krahasuar me të rinjtë e kategorisë 15-19 vjeç, përkatësisht 20-24 vjeç. 70.2% e të anketuarve të moshës 25-29 vjeç do të bënin punë vullnetare në sektorin shtetëror, ndërsa të rinjtë nga dy kategoritë e tjera do të donin të bënin punë vullnetare. (grafiku 8.2)

grafiku 8.2

Më pas, të rinjtë u pyetën se në çfarë mënyre do të bënin punë vullnetare. Është evidente se udhëheqja dhe pjesëmarrja në fushatë (25.4%) është më atraktive për të rinjtë nga Velesi. Dy fushat e ardhshme të interesit janë mentorimi dhe ndihma e njerëzve (24.6%) dhe organizimi i ngjarjeve (15.4%). (grafiku 9)

Me gjasë në cilën mënyrë do të dilnit vullnetar?

grafiku 9

Të rinjtë japin përgjigjet e mëposhtme për shpeshësinë e vullnetarizmit. Shumica do të bënin punë vullnetare disa herë në muaj (43.1%), më pas 30.8% e të anketuarve u përgjigjën se do të bënin punë vullnetare të paktën një herë në javë. 16.9% e të anketuarve do të bënin punë vullnetare disa herë në vit. (grafiku 10)

Sa shpesh bën punë vullnetare/do të bëja punë vullnetare?

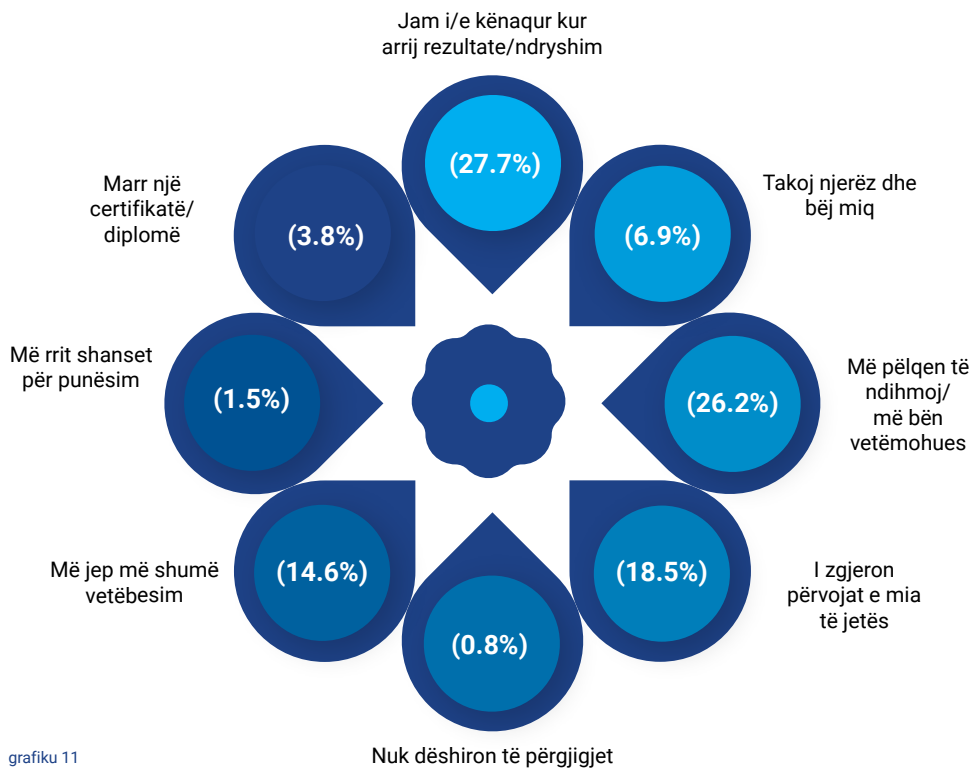

Shikuar nga prizmi i gjinisë, femrat e anketuara janë të gatshme të bëjnë punë vullnetare më shpesh, përkatësisht 39.7% e femrave do të bënin vullnetarë të paktën një herë në javë, për dallim nga meshkujt, të cilët kryesisht do të bënin punë vullnetare disa herë në muaj. (50.0%) (grafiku 10.2)

Pyetja e fundit në këtë kategori është se cilat janë, sipas tyre, përfitimet e pritshme nga puna vullnetare. Pothuajse një e treta e të rinjve (27.7%) janë të kënaqur kur arrijnë një rezultat/ndryshim. 26.2% kënaqen duke ndihmuar dhe 18.5% konsiderojnë se ky aktivitet i zgjeron përvojat e tyre. (grafiku 11)

Sipas jush, cilat janë përfitimet e pritshme të vullnetarizmit?

Sfidat në komunë

Analiza cilësore

Në përgjithësi, të rinjtë janë të kënaqur me jetën në komunën e Velesit dhe shumica e të rinjve do të vazhdonin të jetonin brenda komunës. Nëse do të shpërnguleshin, do të ishte vetëm jashtë vendit. Të rinjtë theksojnë se ka parqe, por numri i tyre duhet të jetë më i madh. Problemi më i madh që bie në sy janë qentë e rrugës, të cilët janë të përfaqësuar në të gjithë komunën dhe të rinjtë mendojnë se komuna duhet të ndërmarrë hapa konkretë për të përmirësuar këtë situatë. Është për t'u habitur që, sipas të rinjve, ky problem ekziston prej shumë vitesh.

Përveç qenve të rrugës, gjysma e të rinjve pjesëmarrës përmendin problemin me nivelin e ulët të higjienës në qytet dhe mbrojtjen e mjedisit.

Problemi i parë janë qentë e rrugës dhe këtu duhet të marrë përgjegjësinë komuna, problemi tjetër është mbrojtja e mjedisit

Femër, 23 vjeç

Analiza sasiore

Pyetja e parë në këtë kategori është nëse kanë punuar ndonjëherë individualisht apo në grup për të zgjidhur një problem në komunën e tyre. Pothuajse gjysma e të rinjve, 48.2%, nuk kanë punuar asnjëherë në grup për zgjidhjen e një problemi në komunë, ndërsa 29.8% kanë punuar për një problem të tillë, por jo në 12 muajt e fundit. (grafiku 12)

A keni punuar ndonjëherë individualisht, me një tjetër apo në grup për të zgjidhur ndonjë problem në komunën tuaj?

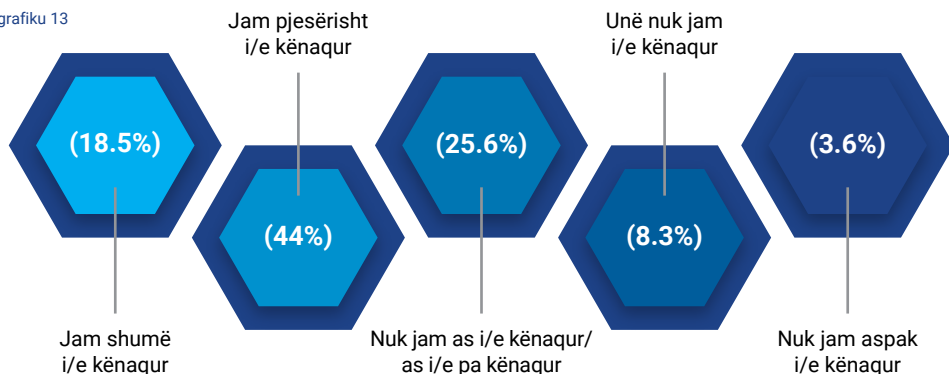
grafiku 12

Në pyetjen se sa janë të kënaqur me komunën ku jetojnë, përgjigjet e të rinjve nga Velesi janë paraqitur në grafikun 13.

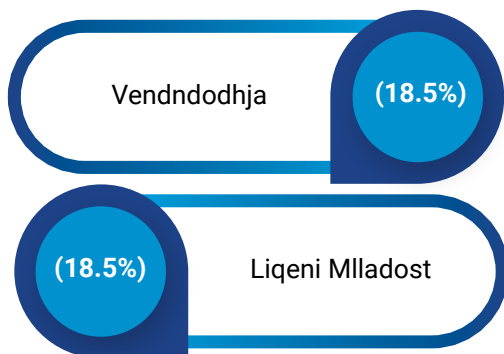
Pothuajse gjysma e tyre (44.0%) janë pjesërisht të kënaqur me komunën ku jetojnë, ndërsa 25.6% janë neutralë për këtë çështje.

Në përgjithësi, sa jeni të kënaqur me komunën në të cilën jetoni?

grafiku 13

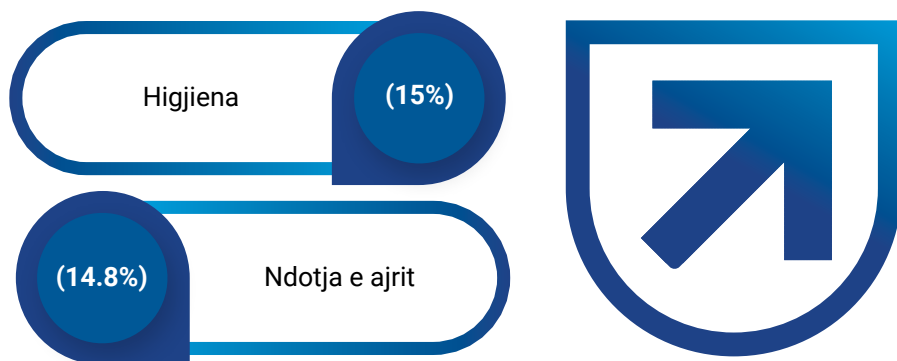

Për të rinjtë nga Velesi, vendndodhja dhe liqeni Mlladost janë dy gjërat që u pëlqejnë më shumë, 18.5%.

grafiku 14

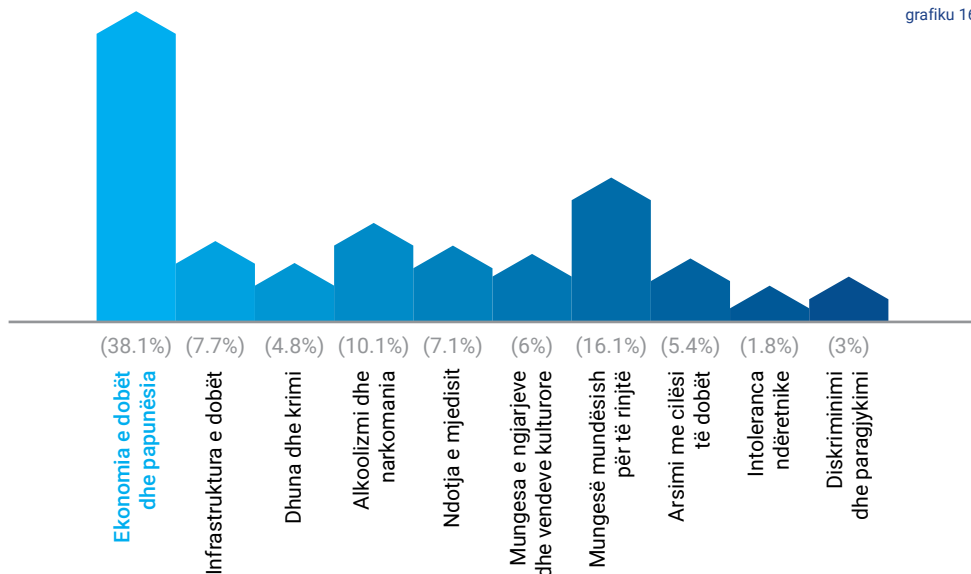
Sipas përgjigjeve të të rinjve, dy gjërat që do të ndryshonin janë: higjiena në 15.0% të rasteve dhe ndotja e ajrit në 14.8% të rasteve.

grafiku 15

Deri më tani, problemi më i madh për të rinjtë në komunë është ekonomia e dobët dhe papunësia (38.1%). Dy problemet e radhës janë mungesa e mundësive për të rinjtë 16,1% dhe alkoolizmi dhe varësia nga droga 10,1%. (grafiku 16)

Cili është problemi më i madh në komunën tuaj?

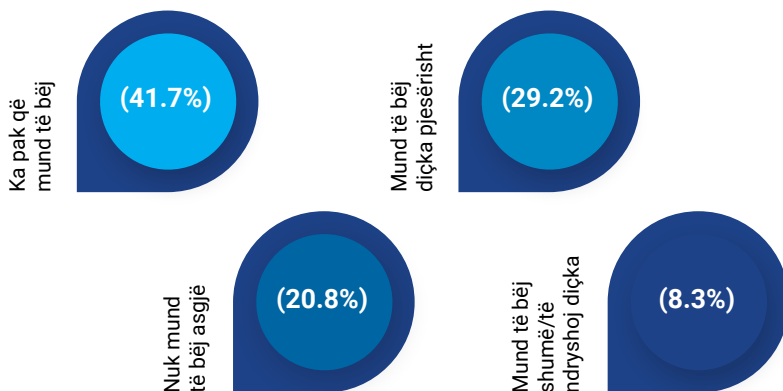

grafiku 16

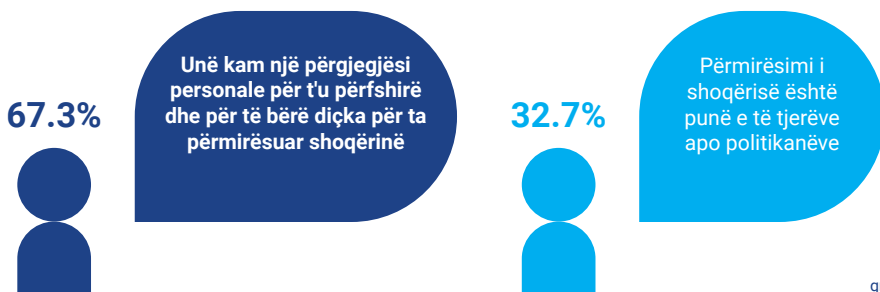
Qëndrimi i të rinjve nga Velesi për problemet dhe sa mund të kontribuojë angazhimi i tyre personal në zgjidhjen e problemeve është: 41,7% mendojnë se mund të bëjnë pak, ndërsa 29,2% mendojnë se mund të bëjnë diçka pjesërisht. (grafiku 17)

Duke menduar për problemet në komunën tuaj, sa mendoni se JU personalisht mund të ndryshoni, pra të bëni diçka për t'i zgjidhur ato?

grafiku 17

Gjatë zgjidhjes midis dy pohimeve në vijim të pyetjes së mëparshme. 67.3% kanë përgjegjësi personale për t'u angazhuar dhe për të bërë diçka për të përmirësuar shoqërinë, ndërsa 32.7% besojnë se përmirësimi i shoqërisë është punë e të tjerëve ose politikanëve. (grafiku 18)

grafiku 18

Tri mënyrat më të mira për përfshirjen e të rinjve nga Velesi në të gjitha proceset shoqërore janë përmes komunikimit/takimeve të rregullta me kryetarin e komunës/këshillin (35,7%), përmes organizimit të ngjarjeve publike 26,8% dhe përmes organizatave qytetare 21,4%. (grafiku 19)

Cila është mënyra më e mirë për t'i përfshirë të rinjtë në komunën tuaj në jetën shoqërore?

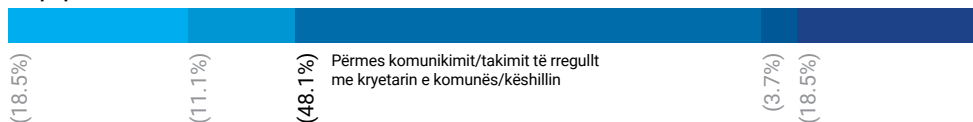
grafiku 19

Për nxënësit e shkollave të mesme mënyra më e mirë për përfshirjen e të rinjve në komunë në rrjedhat sociale është përmes rrjeteve sociale (38,9%) të rasteve, ndërsa për nxënësit mënyra më e mirë është komunikimi/takimet e rregullta me kryetarin/këshillin dhe përmes organizoi ngjarje publike, me një përfaqësim prej 24,4% të rasteve. Paraqitje e detajuar e rezultateve është dhënë në grafikun 19.2

Cila është mënyra më e mirë për t'i përfshirë të rinjtë në komunën tuaj në jetën shoqërore?

grafiku 19.2

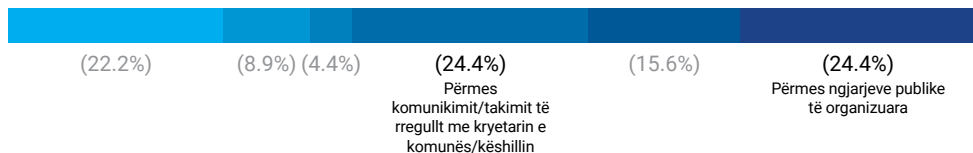
I/e papunë

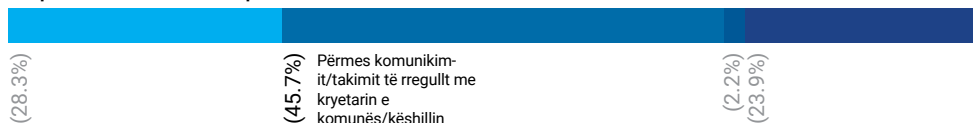
Nxënës/e i/e shkollës së mesme

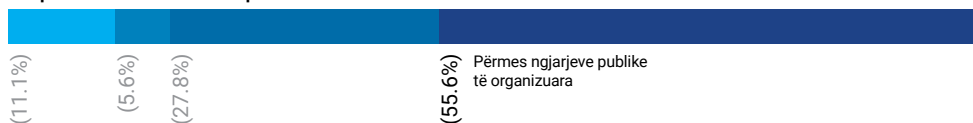
Student/e

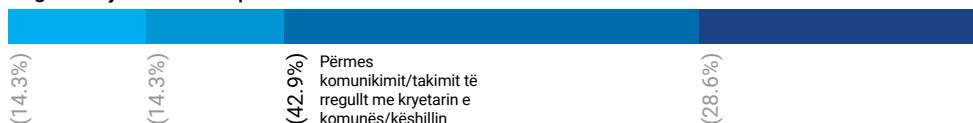
I/e punësuar në sektorin privat

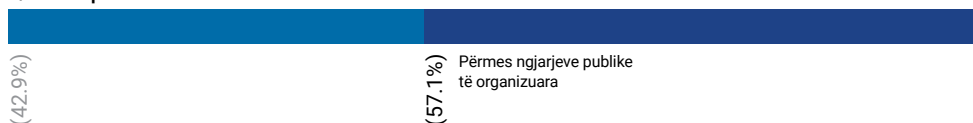
I/e punësuar në sektorin publik

Angazhim joformal - i/e punësuar me honorar

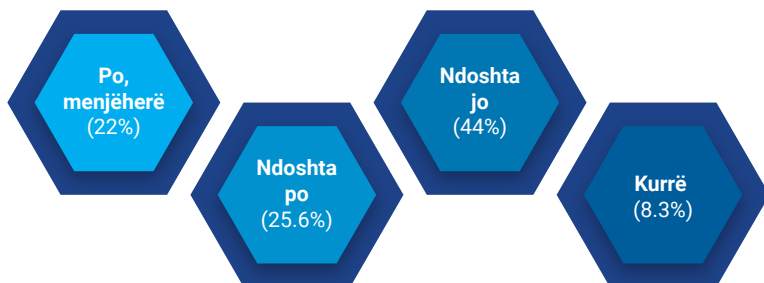

I / e vetëpunësuar

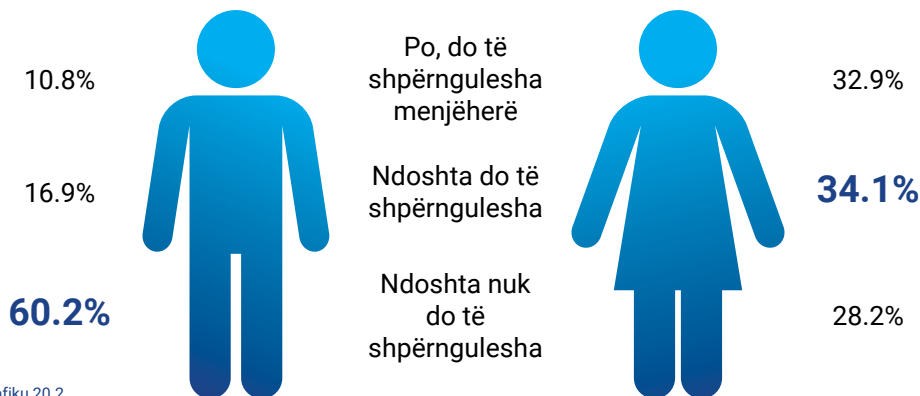
Të rinjtë u pyetën nëse do të largoheshin nga komuna e tyre dhe nëse po, ku do të ishin. 44.0% ndoshta nuk do të shpërnguleshin, ndërsa 25.6% ndoshta do të shpërnguleshin. Nëse do të mund të zgjidhnin nëse do të shpërnguleshin në një komunë tjetër apo jashtë vendit, shumica e të anketuarve (86.3%) do të largoheshin nga vendi. (grafiku 20)

Nëse do të kishit mundësi, a do të largoheshit nga komuna juaj?

grafiku 20

Të anketuarit meshkuj nga komuna e Velesit ndoshta nuk do të largoheshin nga komuna (60.2%), ndërsa shumica e të anketuarave femra (34.1%) ndoshta do të largoheshin nga komuna. (grafiku 20.2)

grafiku 20.2

Politikat rinore dhe avokimi

Analiza cilësore

Gjysma e të rinjve pjesëmarrës e njohin termin politikë rinore. Pritshmëritë e tyre janë që të rinjtë të përfshihen në flukset sociale dhe në proceset vendimmarrëse, veçanërisht për tema që prekin drejtpërdrejt të rinjtë. Vetëm njëri nga pjesëmarrësit ishte i përfshirë në marrjen e vendimeve dhe krijimin e një buxheti të dedikuar për të rinjtë. Pjesëmarrësit e tjerë nuk ishin të përfshirë dhe nuk janë të njohur me këtë proces, madje një pjesë e vogël e tyre nuk e dinë nëse ka buxhet për të rinjtë brenda komunës.

Të gjithë pjesëmarrësit e rinj dëshirojnë të jenë pjesë e këtij procesi dhe të kontribuojnë në përmirësimin e gjërave.

Ka një nëpunës rinor, ku të rinjtë mund të drejtohen për nevojat e tyre, përveç kësaj mund t'i drejtohen qendrës rinore dhe këshillit rinor lokal. Problemi është se të rinjtë nuk janë të njohur me ekzistencën e atij buxheti

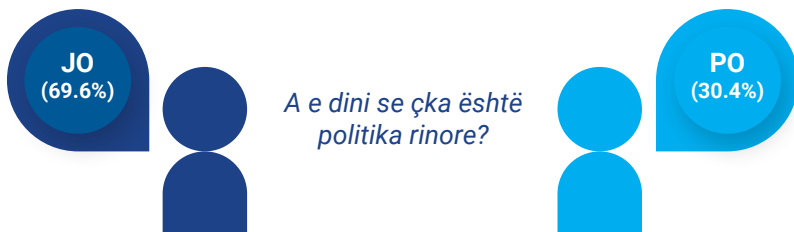
Femër, 21 vjeç

Analiza sasiore

Në këtë pjesë të anketës, të rinjtë iu përgjigjën pyetjeve që kishin të bënin me përfshirjen e tyre në miratimin e politikave rinore.

Madje 69.6% e të rinjve nuk e dinë se çfarë është politika rinore. Nga ata që janë përgjigjur se e dinë se çfarë është politika rinore, vetëm 13.0% kanë përmendur një shembull që njihet si politikë rinore. (grafiku 21)

grafiku 21

Në pyetjen tjetër se sa të rinj janë të përfshirë në vendimmarrje në komunitetin e tyre, pothuajse një e treta e të anketuarve (31.5%) besojnë se nuk janë fare të përfshirë në proceset vendimmarrëse në komunë, ndërsa vetëm 4.2% besojnë se janë plotësisht të përfshirë në vendimmarrje në nivel lokal. (grafiku 22)

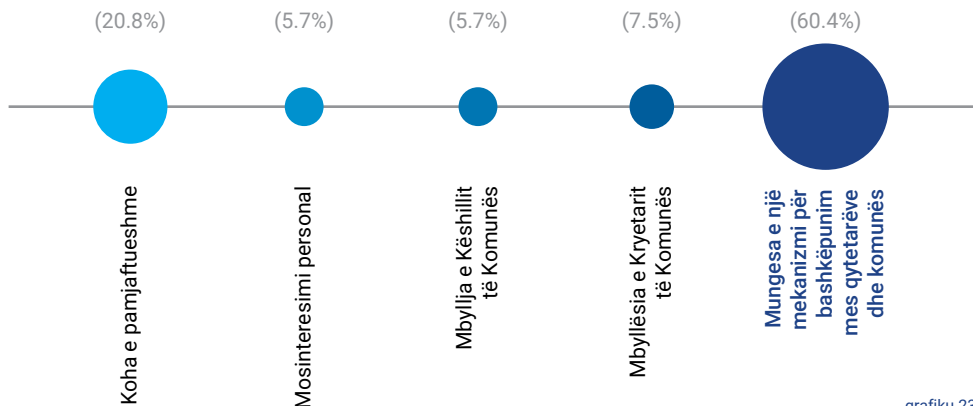
Sa jeni ju personalisht i përfshirë në vendimmarrje në komunitetin tuaj?

grafiku 22

60.4% e të rinjve që nuk janë të përfshirë në vendimmarrje mendojnë se kjo vjen si pasojë e mungesës së një mekanizmi bashkëpunimi mes qytetarëve dhe komunës. Ndërsa, 20.8% e të anketuarve thonë se mospërfshirja është për shkak të kohës së pamjaftueshme. (grafiku 23)

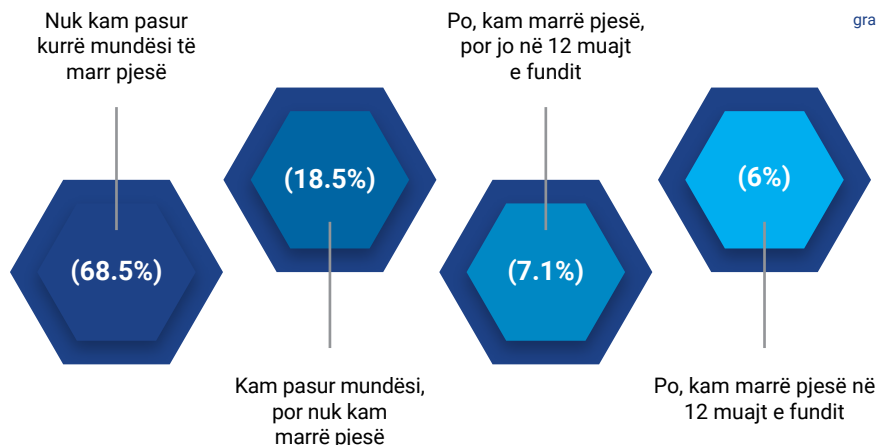
Pse nuk jeni i përfshirë?

grafiku 23

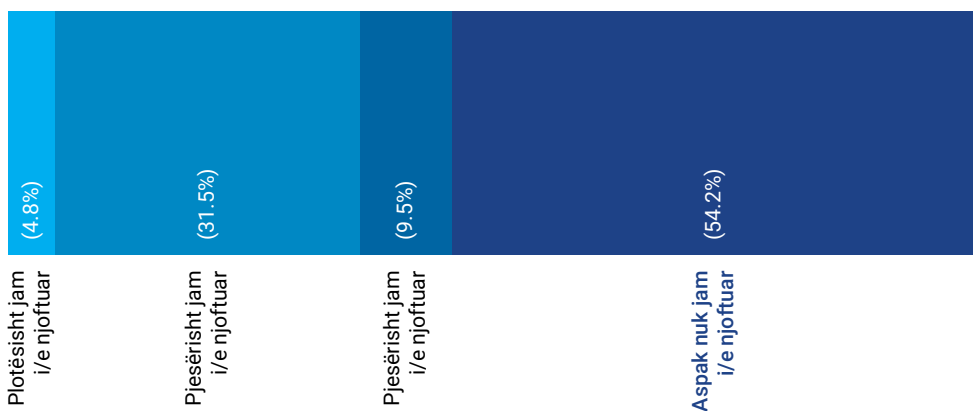
Më pas, të rinjtë nga Velesi u pyetën nëse kanë marrë pjesë ndonjëherë në përgatitjen e ndonjë programi apo buxheti për të rinjtë brenda komunës. Një përqindje e madhe prej 68.5% janë përgjigjur se nuk kanë pasur kurrë mundësi të marrin pjesë. (grafiku 24)

A keni marrë pjesë ndonjëherë në përgatitjen e një programi apo buxheti për të rinjtë në komunën tuaj?

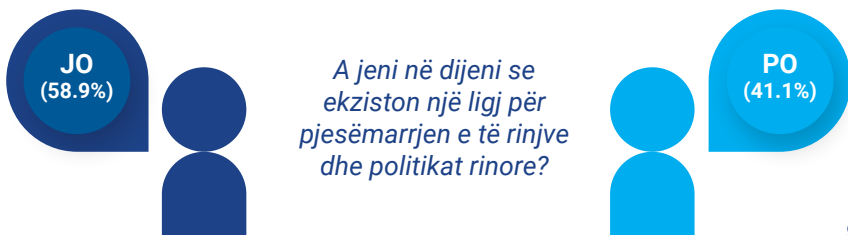

Më shumë se gjysma e të rinjve, 54,2%, nuk janë aspak të njohur me ndarjen e buxhetit në Veles, ndërsa 31,5% janë pjesërisht të njohur. (grafiku 25)

Sa jeni njohur me punën e pushtetit vendor dhe ndarjen e buxhetit?

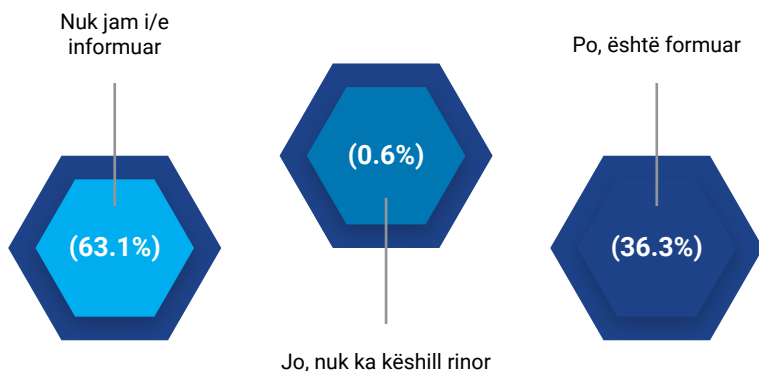
Sa i përket njohjes së tyre me Ligjin për pjesëmarrje rinore dhe politika rinore, 58.9% janë përgjigjur se nuk janë të njohur, ndërsa 41.1% kanë thënë se janë të njohur me ekzistimin e këtij ligji. (grafiku 26)

grafiku 26

Po ashtu 63,1% nuk janë të informuar nëse në komunën e Velesit është themeluar këshill rinor në pajtim me Ligjin për pjesëmarrje rinore, ndërsa 36,3% kanë thënë se ka këshill rinor në kuadër të komunës. (grafiku 27)

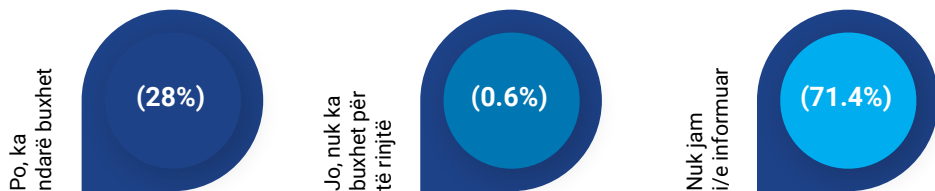
A është themeluar këshill rinor në komunën tuaj, në përputhje me Ligjin për pjesëmarrjen rinore dhe politikat rinore?

grafiku 27

Ngjashëm me pyetjen paraprake, nëse sipas Ligjit për pjesëmarrje rinore dhe politika rinore komuna ka ndarë buxhet për vitin aktual, është evidente se një përqindje e madhe e të rinjve nuk janë mjaft të informuar (71.4%). Numri i atyre që janë përgjigjur se komuna ka ndarë buxhet për vitin aktual është 16.9% (grafiku 28)

Në përputhje me Ligjin për pjesëmarrjen e të rinjve dhe politikave rinore, a ka ndarë komuna buxhet për të rinjtë për vitin aktual 2023?

grafiku 28

Sfidat e të rinjve

Analiza cilësore

Vetëm një pjesë e vogël e pjesëmarrësve janë të kënaqur me atë që komuna ofron aktualisht në fushën e punësimit. Vërejtjet kryesore për këtë temë janë mungesa e praktikës, mungesa e vendeve të punës të kualifikuar, si dhe mungesa e mundësive për të rinjtë, veçanërisht në sektorin privat. Një pjesë më e vogël e të rinjve thonë se problem është edhe punësimi partiak dhe përmes tyre krijohet pabarazi mes tyre. Edhe të rinjtë nga Velesi besojnë se brenda komunës mungojnë këndet për të rinjtë, si dhe hapësira ku të rinjtë mund të shprehen dhe të krijojnë. Gjysma e të pranishmëve bëjnë vërejtje edhe për mungesën e aktiviteteve kulturore dhe sportive që janë të destinuara posaçërisht për të rinjtë.

Puna nuk vlerësohet, por rëndësi ka nga cila parti vjen. Një profesor punon derisa është në pushtet partia nga e cila vjen, pastaj në vend të tij vjen një tjetër. Sistemi duhet të jetë më i drejtë për ne të rinjtë

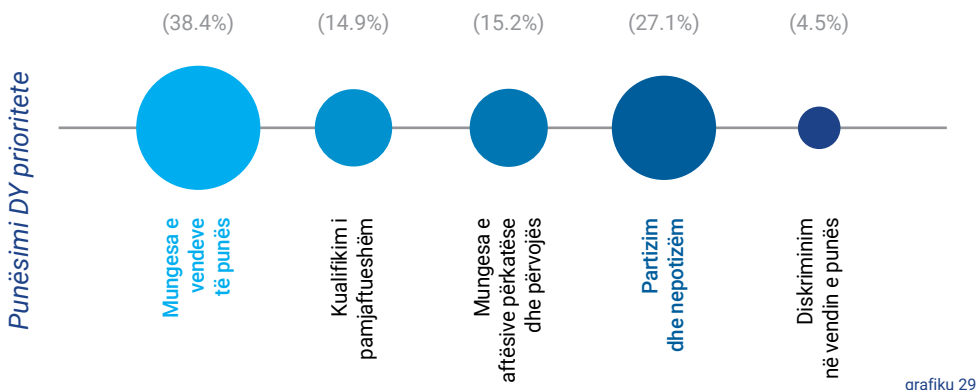
Mashkull, 15 vjeç

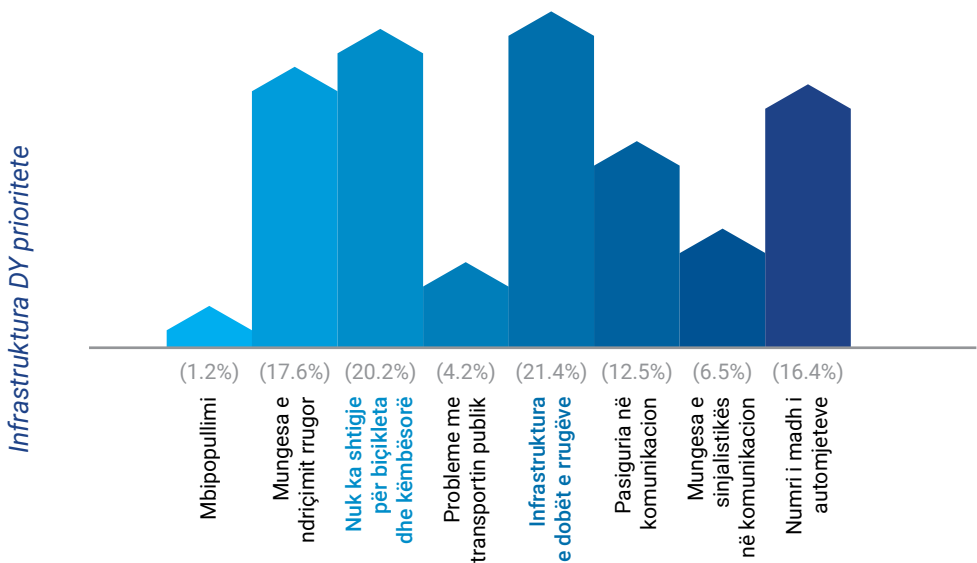
Analiza sasiore

Në këtë pjesë, të rinjtë veçuan dy prioritetë në lidhje me disa kategori që kanë të bëjnë me të rinjtë.

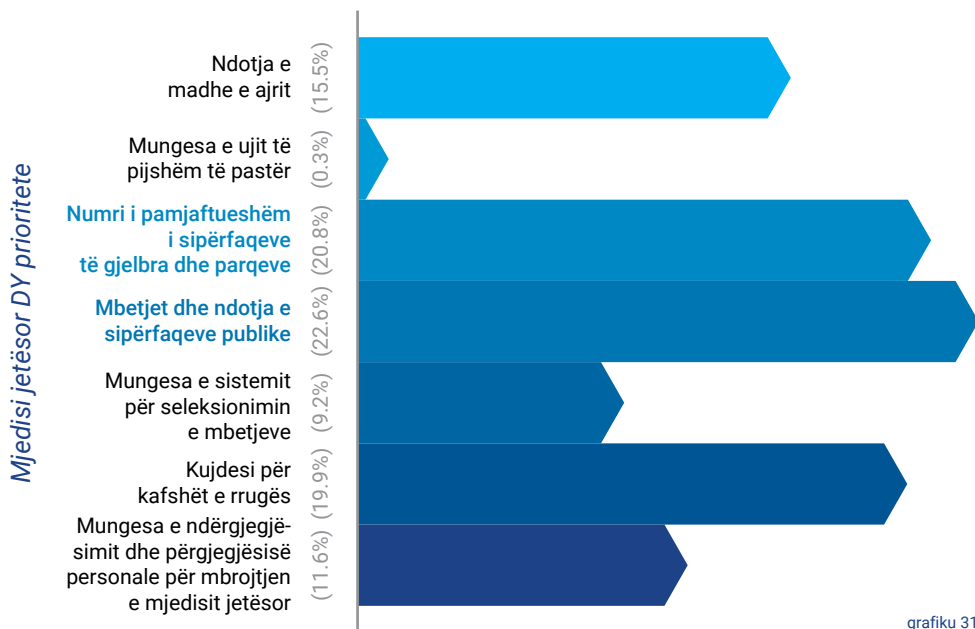
Në fushën e punësimit, të anketuarit kanë veçuar mungesën e vendeve të punës 38,4% dhe partizimin dhe nepotizmin 27,1%. (grafiku 29)

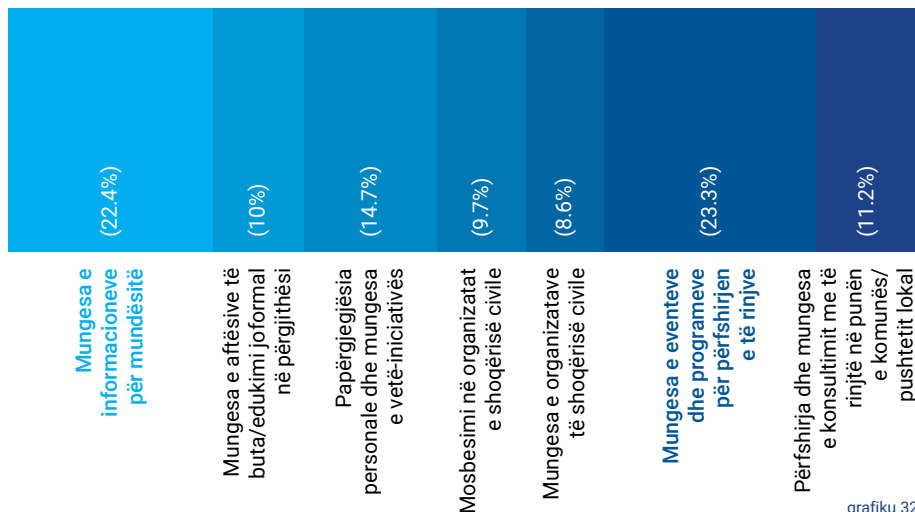
Fusha tjetër për të theksuar dy prioritetë është infrastruktura. 21,4% e të anketuarve veçojnë infrastrukturën e keqe të rrugëve dhe 20,2% mungesën e shtigjeve për biçikleta dhe këmbësorë si prioritet kryesor. (grafiku 30)

Prioritete për mjedisin jetësor sipas të rinjve janë mbetjet dhe ndotja e sipërfaqeve publike (22.6%) dhe numri i pamjaftueshëm i sipërfaqeve të gjelbra 20.8%. (grafiku 31)

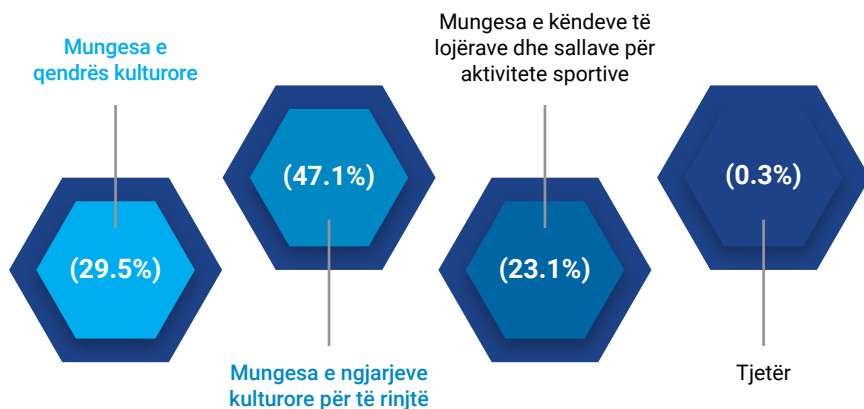

Në sferën e pjesëmarrjes së të rinjve, sipas të anketuarve nga komuna e Velesit, ka mungesë të ngjarjeve dhe programeve për përfshirjen e të rinjve në 23,3% dhe mungesë informacioni për mundësitë në 22,4% të rasteve. (grafiku 32)

grafiku 32

Nga fusha e kulturës dhe sportit. Prioriteti më i madh është mungesa e aktiviteteve kulturore për të rinjtë, 47,1%, si dhe mungesa e një qendre kulturore, 29,5%. (grafiku 33)

grafiku 33

Hapja dhe mbështetja e komunave për iniciativa rinore

Analiza cilësore

Për sa i përket mbështetjes së komunës për nismat që vijnë nga të rinjtë, njohja e të rinjve është në nivel të ulët. Pothuajse të gjithë të rinjtë besojnë se mënyra më e përshtatshme për një iniciativë të tillë është përmes rrjeteve sociale. Është për t'u habitur që asnjë nga të rinjtë pjesëmarrës nuk u përpoq të paraqesë një iniciativë në komunë për zgjidhjen e një problemi që është me interes për të rinjtë. Vetëm një nga pjesëmarrësit ishte indirekt i përfshirë dhe ka njohuri për këtë temë në lidhje me angazhimin e komunës për të mbështetur iniciativat rinore.

Kam marrë pjesë në seancën e komunës, buxheti miratohet sipas nevojave të të rinjve, mendoj se është rreth 500.000 denarë, por nuk e di nëse dhe sa iniciativa mbështeten

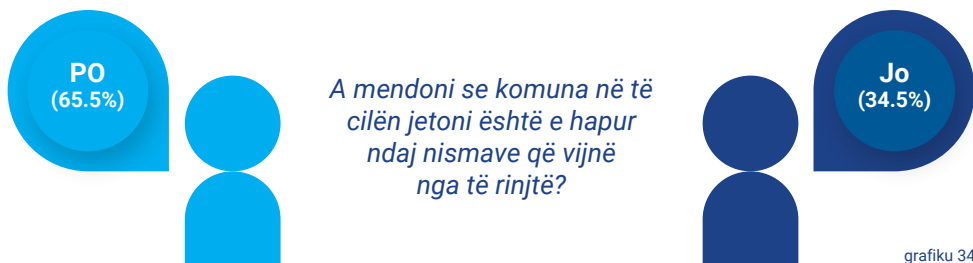
Mashkull, 18 vjeç

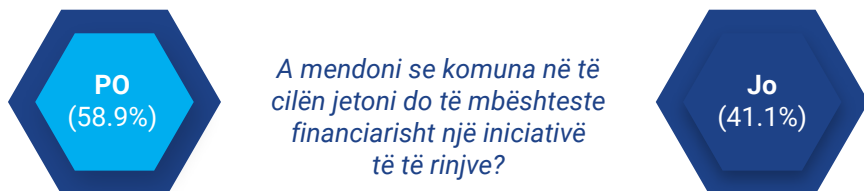
Analiza sasiore

Nismat e të rinjve dhe mbështetja e tyre e mundshme nga autoritetet lokale është tema e radhës që do të vëzhgohet në kuadër të sondazhit telefonik.

Në komunën e Velesit, të anketuarit kanë qëndrime të ndryshme lidhur me pyetjen nëse komuna është e hapur për iniciativë nga të rinjtë. Pothuajse dy të tretat, 65,5% janë përgjigjur se është e hapur, dhe 34,5% janë përgjigjur se komuna nuk është e hapur për një iniciativë të tillë. (grafiku 34)

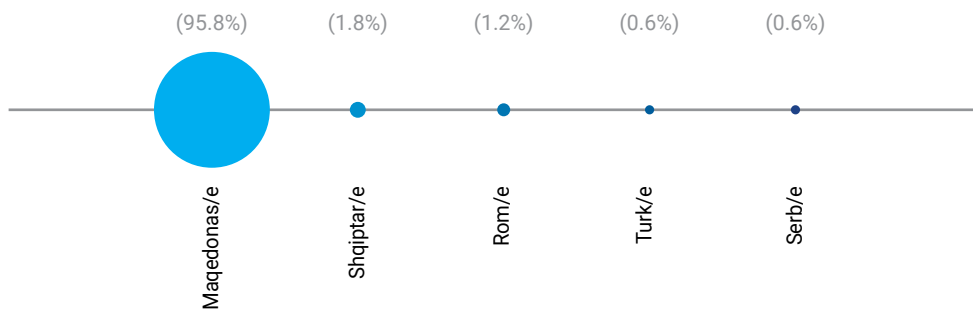
Ngjashëm me pyetjen e mëparshme, a mendojnë të rinjtë se komuna do të mbështeste financiarisht një iniciativë të të rinjve. Gjegjësisht, 58.9% janë shprehur se komuna do ta përkrahë një iniciativë të tillë, ndërsa 41.1% kanë thënë se komuna nuk do ta përkrahë një iniciativë të tillë. (grafiku 35)

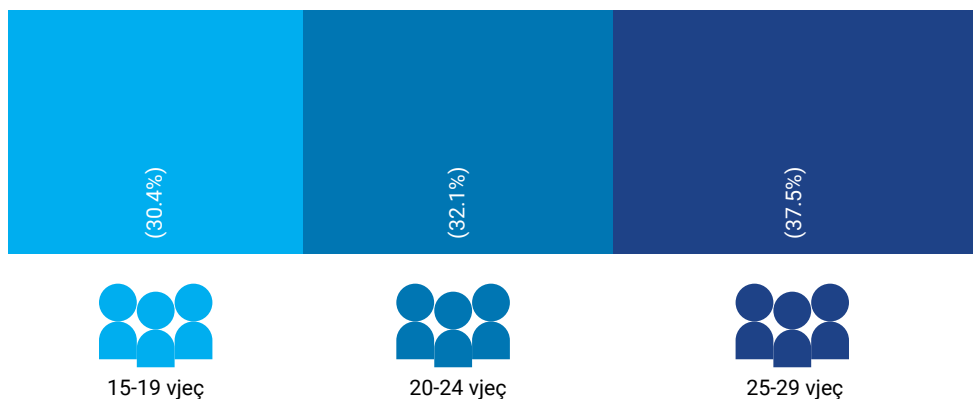
Të dhënat demografike për hulumtime në Veles

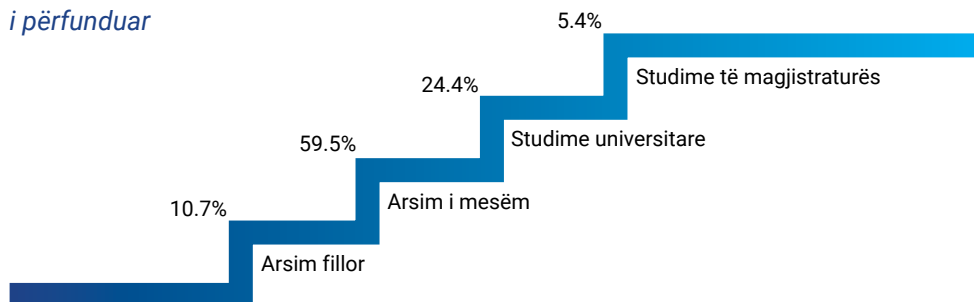
Përkatësia etnike

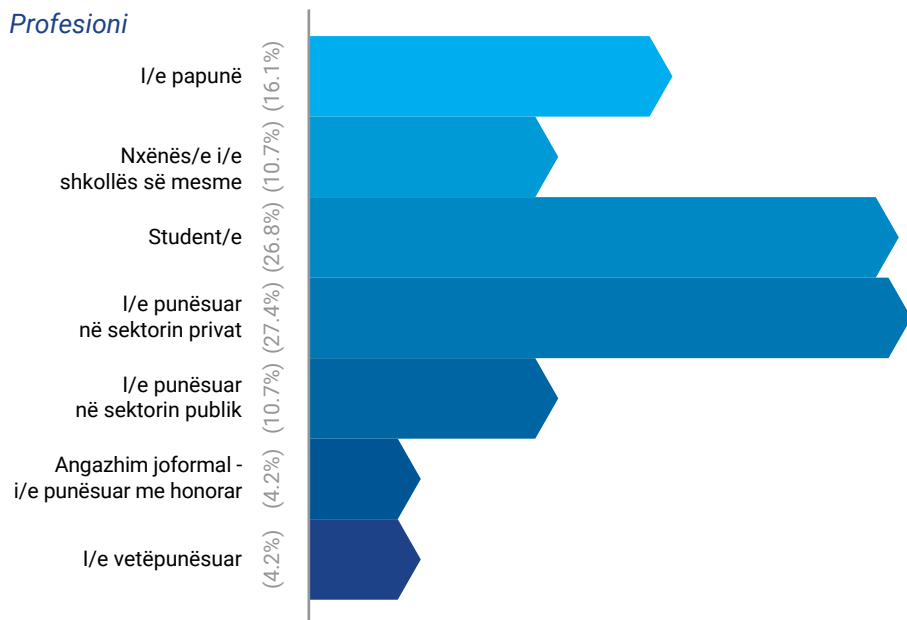
Mosha (kategoritë)

Arsimi i fundit i përfunduar

Profesioni

Vendbanimi

